

Älvsborgarna

Göteborgs garnison

NR 1 • 2023

- Armén firar 500 år
- AURORA 23
- Amf 4 Vårbal
- Vårens verksamhet vid Kamratföreningen i Borås
- Rapport från Elfsborgsgruppen
- Sjövärnsskåren 110 år

Garnisionschefens lägesbild

Garnisonschef överste Fredrik Herlitz.
Foto: Johanna Frejme/Försvarsmakten.

En intensiv period går nu mot ett slut. Årets värnpliktiga kommer inom kort avsluta sin pliktjänstgöring och vi andra börjar så smått se fram emot semestrar och tid med sol och bad. Samtidigt pågår intensiva förberedelser för kommande två inryck i juli. Årscykeln är fast och det som skiljer är att vi kommer att öka antalet värnpliktiga till cirka 400. Många av våra värnpliktiga söker nu anställning i våra krigsförband och vi blir med vår tillväxt starkare. Detta är något som behövs i dagens osäkra värld. Kriget i Ukraina rasar vidare och vi ser spåren av det även i vår vardag. Utbildningsinsatsen INTERFLEX i Storbritannien tas nu över av Hemvärnet, vilket kommer att ställa stora krav på våra utbildningsgrupper runt om i landet. Detta är ett kvalitetsmått på hur bra vår utbildning är.

Sveriges Natoansökan väntar fortfarande på politiska beslut i Ungern och Turkiet när detta skrivs och den stora förändringen är att Finland redan är medlemmar av Nato. Finlands första åtgärd var att lämna in ratificeringen av den svenska ansökan, 12 minuter efter det att de blivit medlemmar. Vårt band till Finland är starkt även om det helt klart fick sig en törn i årets Melodifestival. Skulle de politiska besluten från Ungern och Turkiet fattas så kommer det att gå fort och vi har

förberett vissa omedelbara åtgärder om det blir ett medlemskap redan vid Natos möte i juli, även om det ser ut som att vi får öva på vårt tålamod.

Vi har precis avslutat AURORA 23 där 26 000 soldater från 14 olika nationer har övat försvaret av Sverige. Övningen har pågått över hela landet även om en stor del har kraftsamlats mot södra Sverige. Vi har också övat intensivt på västkusten och har tillsammans med civila myndigheter samverkat om våra gemensamma uppgifter inom Totalförsvaret. Detta gör att vi står starkare om en verklig kris uppstår. Garnisonen har övat på sina krigsuppgifter som marin militärbas och har aktiverat, mobiliserat och försörjt förbanden i vårt område. Understödda av 41.hvbat och 43.hvbat har vi bevakat Göteborgs hamn samtidigt som en sjöstyrka från 3.sjöstridsflottiljen förstärkt med 17.bevakningsbåtkompaniet har skyddat leden in till Skandinavien största hamn. 5.amfibiebataljonen aktiverades och fick i uppgift av Marintaktisk chef att röra sig till området utanför Karlskrona. Därefter fortsatte förbandet upp till Oxelösund där två amfibiebataljoner stred hela vägen upp mot Stockholms skärgård där de samövade med enheter från brittiska 45. commando som verkade från HMS Albion. Efter lyckosamma strider genomfördes en kort vård på Amf1 för att därefter omgruppera hem till västkusten.

AURORA har varit en fantastisk möjlighet att pröva våra planer och förmågor. Nu återstår ett stort arbete att utvärdera och identifiera vad vi ska göra ännu bättre nästa gång. Dock kan jag konstatera att vi har kommit långt på garnisonen. Bra jobbat!

På Försvarsmedicincentrum sker ett chefsbyte där övlt Göran Sandström lämnar över befälet till Öv Malin Johansson Ekenberg. Tack till Göran för ditt arbete som tillförordnad chef och vi hälsar Malin välkommen till garnisonen. Vi kommer också ha ett antal firande i närtid med Armén 500 år samt Göteborg 400 år där vi på olika sätt bidrar i de olika firandena.

Nu väntar en intensiv period där årets värnpliktiga ska gå mot MUCK och många därefter kommer att anställas in till våra förband. Förberedelser för nästa inryck vecka 30 pågår för fullt och när allt detta är klart så kommer en välförtjänt semester där jag hoppas att ni alla får möjlighet att vila och umgås med nära och kära.

Tack för alla otroliga insatser under våren och i synnerhet under AURORA. Tillsammans bygger vi ett starkt lag!

**ÖVERSTE FREDRIK HERLITZ
CHEF GÖTEBORGS GARNISON**

Marin Militärbas Göteborg MMG

Foto: Mathilda Arthursson/Försvarsmakten

Under AURORA 23 övades en ny typ av marina förband i Karlskrona, Haninge och Göteborg. Dessa tre garnisoner utgör Marinens viktigaste basområden där huvuddelen av de marina förbanden produceras. Vad är det då som är nytt och varför behöver de öva?

Bakgrunden ligger i ett återtag av förmågan att aktivera och mobilisera förbanden. Denna förmåga var vi bra på förr, under kalla kriget, men med ökat fokus på internationella insatser försakades detta och i besparingarnas tid gick de till del förlorade. Efter Rysslands angrepp på Ukraina 2014 påbörjades arbetet med att återta förmågan på alla garnisoner, som då benämndes som depåer. I Marinen identifierades tidigt behovet av att kunna verka i alla konfliktnivåer och arbetet gick vidare med nytt namn, Marina militärbaser. Tanken var att dessa tre skulle ha liknande förmåga att aktivera, mobilisera och försörja förbanden inom eget basområde.

Efter hand som detta utvecklades inför Marinen ett nytt logistikkoncept

där förmågan att försörja även skall omfatta nya Marina basbataljoner. Enkelt beskrivet kan man se dem som bakre och främre nivå för logistiken. Konceptet är nu så långt skridet att vi har ett preliminärt ramvillkor för typförband för militärbasen och produktjonen av första och andra basbataljonerna startar i Karlskrona respektive Haninge i juli 2023. Den tredje basbataljonen står omnämnd i förslaget för nästa Försvarsbeslut och skall i så fall utbildas i Göteborg.

Den Marina basbataljonen är således garnisonens krigsuppgift och centerar kring tre viktiga uppgifter;

1. Aktivera de stående krigsförbanden
2. Mobilisera krigsförbanden inklusive hemvärnsförbanden på området samt de delar inom Totalförsvaret som vi är ansvariga för.
3. Försörja förbanden inom eget basområde

Här i Göteborg har Marin Militärbas Göteborg, MMG till uppgift att samtliga förband på garnisonen skall komma ut till sina krigsuppgifter och för att lösa det måste alla göra sitt.

Under våren har arbetet varit intensivt för att skapa förutsättningar att

öva detta redan under AURORA 23. För den civila personalen har det inneburit utbildning såsom kombattantutbildning och även grundläggande soldatutbildning, GSU. Stabsutbildning har lagts in för stora delar på garnisonen både för regementsstaben som för garnisonsenheten. Logistikenheten är självklart en central del för förbandet och där har stor möda lagts på att öka sin förmåga att kunna försörja på olika platser längs med kusten. En annan viktig komponent är vår bevakning. Bevakningskompaniet skall växla upp till att bli en bataljon, vilket höjer förmågan till att även skydda verksamhet utanför garnisonsområdet.

Försvarsmaktsövning AURORA 23 startade med kraft på Göteborgs garnison.

I Scenariot hotas Sverige av väpnat angrepp och förbanden aktiveras och mobiliseringsförberedelser startas. Två hemvärnsbataljoner, 41.hvbat och 43. hvbat understödjer Militärbasen och snabbt får vi ökad förmåga att skydda oss själva men även Göteborgs hamn. Staben leder verksamheten samtidigt som mobilisering förbereds. Krigsför-

Forts nästa sida

ÄLVSBOGARNNA är ett samarbete mellan Göteborgs garnison, Kunglig Älvsborgs Regementes kamratförening, Garnisonsällskap/kamratföreningen Göteborg, Militärregion Väst/Elfsborgsgruppen. Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA. Redaktör är John-Olov Fridh, john-olov.fridh@hotmail.com, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05,V Frölunda. Ansvarig utgivare är Svante Bergh.

Tidningen Älvsborgarna är politiskt oberoende, och har som syfte att ena och stärka kunskapen och förbandsandan inom Göteborgs garnison, samt i anslutna frivilliga organisationer.

Tidningen ska också öka omgivningens kunskap och förståelse för garnisonen och dess enheter

Den är också ett forum för kamratföreningar med intresse av ett starkt försvar i väster.

Tidningen strävar även efter att belysa viktiga delar inom återuppbyggnaden av ett totalförsvar i balans, och distribueras därför även till beslutsfattare på olika nivåer i västra Sverige.

Ett särtryck kommer att göras av detta nummer och kommer att finnas tillgängligt på gsgbg.se.

Debattartiklar återger skribenternas åsikter och utgör inte ett ställningstagande från tidningen.

Tidningen har ett samarbete med och stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Layout: Träd Reklam
Tryckt inom EU av Sandstens Tryckeri AB 2023.

Tidningen stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden: Armén 500 år firades på Gärdet i Stockholm

Äldre utgåvor av tidningen är lagrade på gsgbg.se under Media.

Foto: Mathilda Arthursson/Försvarsmakten

banden aktiveras där våra kontinuerligt tjänstgörande soldater och tidvis tjänstgörande soldater rycker in för sina första uppdrag. Det är viktigt att snabbt vara på plats för att undvika en kommande förbekämpning. På kort tid får vi ut både hemvärnsförband och stående förband i vårt område.

Ytterligare order kommer, läget förvärras och Sverige ska mobilisera hör vi bland annat på Sveriges radio. Febril aktivitet på området pågår för att inmönstra våra värnpliktiga som nu kommer till förbandet. Utrustning ska hämtas, vapen skall skjutas in och skyddsmasken ska tillpassas innan krigsförbanden tar över. Från syd kommer även en sjöstyrka från tredje sjöstridsflottiljen för att ytterligare komplettera skyddet av hamnen och leden in. När de anländer bildar korvetter, minröjare och 17. bevakningsbåtkompaniet en egen så kallad Task Group (TG), precis som MMG nu är. Detta är Marinens sätt att leda, helt Nato-anpassat och där alla marina förband ingår i olika TG.

Aktivering och mobilisering av förbanden går bra och förbanden kan nu fokusera på sina uppgifter. Femte amfibiebataljonen får uppgift att gå mot Karlskrona skärgård och startar en operativ marsch. Militärbasen övergår till nästa fas och påbörjar försörjning av förbanden. Med ett antal större fartyg i leden in så växer utmaningen att försörja, vilket kräver sin planering för skydd, bevakning, eskort, förnödenhets-

Foto: Försvarsmakten.

försörjning och teknisk tjänst. Behovet av en egen basbataljon känns självklar i sammanhanget men hit har besluten inte kommit ännu. Självt är bästa dräng och förmågan på LogE, Garne och Bevakningsbataljon förstärkt med två kompani får bekänna färg där uppfyllnad av HMS Karlskrona i Lysekil får utgöra ett prov på vår förmåga, och det går bra.

Samverkan med övriga myndigheter genomförs under övningen där även

Foto: Försvarsmakten

Foto: Mathilda Arthursson/Försvarsmakten

deras behov klargörs. Detta är en viktig del i den Marina militärbasens uppgifter där vi stödjer myndigheter bland annat genom att ta emot beredskapsfordon, så kallade A-platsfordon.

Övningen löper på i tre veckor, vilket prövar vår egen uthållighet samtidigt som den visar vikten av att vi alla löser vår uppgift.

**ÖVERSTE FREDRIK HERLITZ
CHEF GÖTEBORGS GARNISON**

Försvarsmedicin – ett hett ämne under Aurora 23

Aurora är den största militärövning på flera decennier där ca 26 000 personer varit delaktiga. Samtliga stridskrafter har deltagit och det har även samarbetas med militär från flera olika länder. Trots att övningen var så utbredd med flera olika fokusområden har Försvarsmedicinen ändå varit ett hett tema under övningen.

Självklart var det fantastiskt att intresset för försvarsmedicinen var så stort på övningen. Men man får heller inte glömma det yttersta målet för stridssjukvården. Det målet är att skapa en sammanhängande sjukvårdskedja från skadeplats hela vägen till civil sjukvård. Förutsättningarna för att lyckas med det är väl utbildad och övad personal, adekvat utrustning och genomtänkta och vetenskapligt underbyggda metoder.

Vi vet att en välfungerande stridssjukvård utgör en av grundpelarna för att bygga stridsvärde och moral hos soldater och sjömän. Det är därför mycket glädjande att kunna öva en central pusselbit i sjukvårdssystem på Aurora 23, nämligen 1:a sjukhuskompaniet, en Role 2E-enhet.

Det har varit fantastiskt att se sjukhuset växa fram för att sedan utrustas och befolkas av fast anställd personal, tidvis tjänstgörande och värnpliktiga. Officerare, reservofficerare, värnpliktiga och civila har tillsammans arbetat för att få sjukhuset att fungera på ett alldeles utmärkt sätt.

– Men vi skall heller inte glömma bort vår traumatrop, stabsmedlemmar och annan personal ur FömedC som

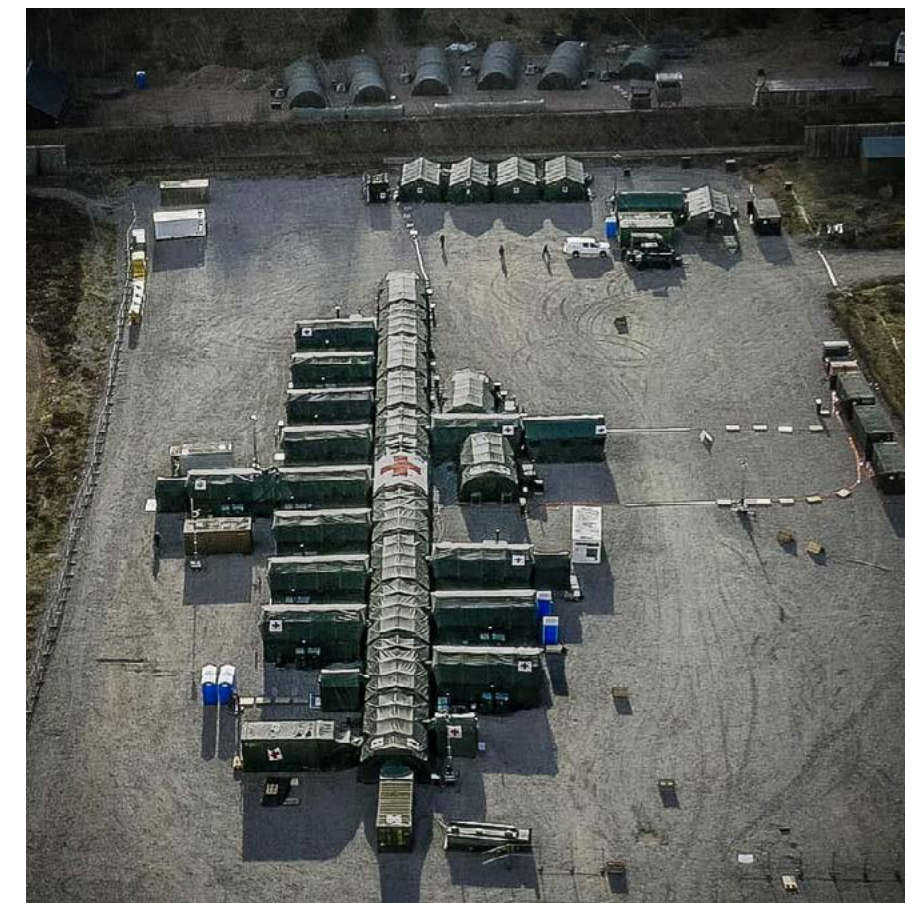

Foto: Erik Rehnberg/Försvarsmakten.

deltagit i olika roller för att ge en så bra övning som möjligt ur ett sjukvårdsperspektiv, säger chefen vid FömedC Övlt Göran Sandström.

Speciellt för Aurora 23 är även att Socialstyrelsen grupperade sin förstärkningsenhet (motsvarande en kirurgitropp) i anslutning till 1:a sjukhuskompani. Det gav unika möjligheter till samverkan, gemensam utbildning

och utbyte av erfarenheter.

– Ur ett totalförsvars-perspektiv är det oerhört värdefullt att vi kan samverka handgripligt och på så sätt öva och utveckla sjukvården under kris och krig, avslutar Göran Sandström.

**ERIK REHNBERG
KOMMUNIKATÖR/STABSASS
FÖMEDC**

AURORA-23 – En övergripande presentation

Årets övning genomfördes i perioden 24 april till 12 maj med deltagande från samtliga försvarsgrenar och ett antal utländska förband.

Tvärtom vad man kan få intryck av i media är Aurora 23 inte ett resultat av omvärldsutvecklingen med den ryska aggressionen i Ukraina. Redan 2015 beslutades att Försvarsmaktsövningar skall genomföras vart tredje år. Den första, Aurora-17, genomfördes med rätt stort deltagande från de Göteborgsbaserade förbanden medan den planerade andra, Aurora-20, fick ställas in med anledning av pandemin.

Den övergripande målsättningen med övningen är att fungera som ett led i att fortsätta utveckla Försvarsmaktens operativa förmåga. Övningen ska höja Försvarsmaktens samlade förmåga att möta ett väpnat angrepp mot Sverige och, att tillsammans med andra, kunna bidra till stabilitet i närområdet. *Se bild Moment.*

Av bilden ovan framgår de moment som övningen innehåller. Som synes ligger koncentrationen till sydöstra delen av landet för alla försvarsgrenarna. Västkusten berörs i stort endast av momenten "1. Beredskapshöjning med aktivering och mobilisering" och momentet "3. Sjöfartsskydd". Göteborgsförbandens verksamhet under övningen beskrivs i andra artiklar i tidningen.

Som nog de flesta förstår handlar en övning av den här storleken, cirka 28000 deltagare, i praktiken ett antal enskilda övningar som hålls ihop i en gemensam operativ ram. För att samordna verksamheten, och för att säkerställa att alla ingående delar får relevant träning, åtgår en omfattande övningsledningsorganisation, vilken beskrivs i bilden nedan. *Se bild Övningsledning.*

Som framgår hanterar övningsledningsorganisationen både försvarsgrens/funktionsaspekter och geografiska områden. I tillägg finns en väl utvecklad utvärderingsorganisation "Exeval (Excercise Evaluation)", med uppgift att utvärdera övade förband, staber och funktioner.

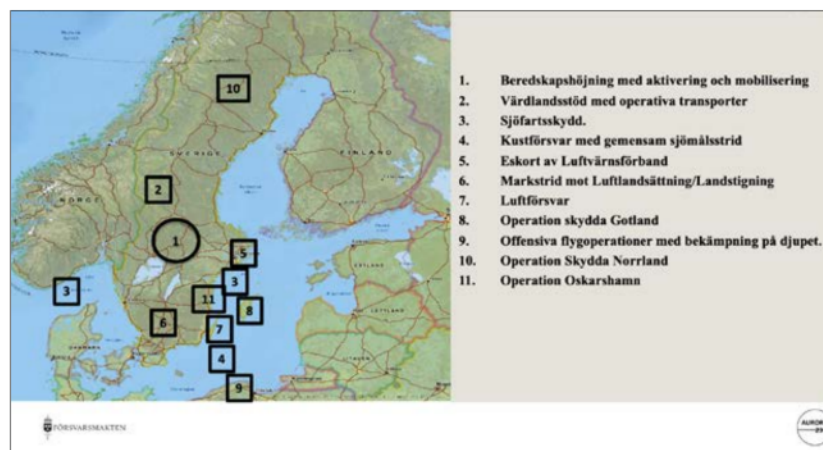
Som tidigare nämnts deltar förutom de svenska enheterna förband från inte mindre än fjorton andra nationer. Av bilden nedan framgår det svenska mili-

tära deltagandet, deltagandet från svenska myndigheter och företag samt en översikt över deltagande nationer och vilka förmågor de deltar med. *Se bild Aurora 23 deltagare..*

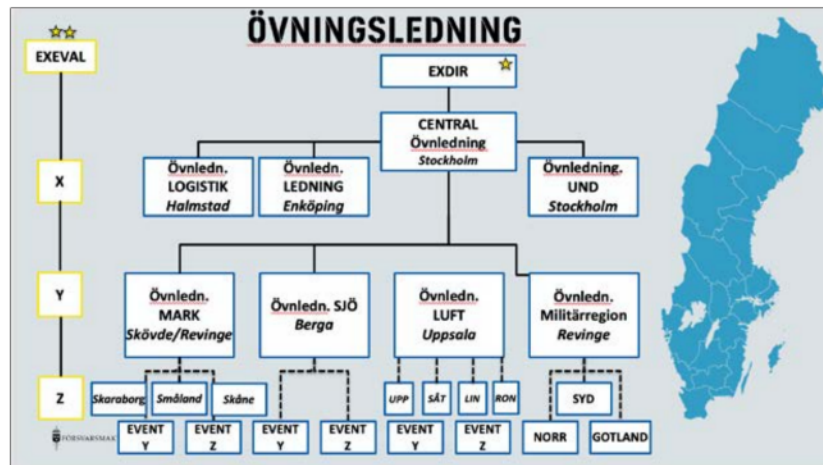
I skrivande stund är övningen under

utvärdering, varför några resultat inte hunnit sammanställas. Hittills kan det noteras att inga allvarliga olyckor inträffat och att de inledande rapporterna pekar på över lag goda resultat.

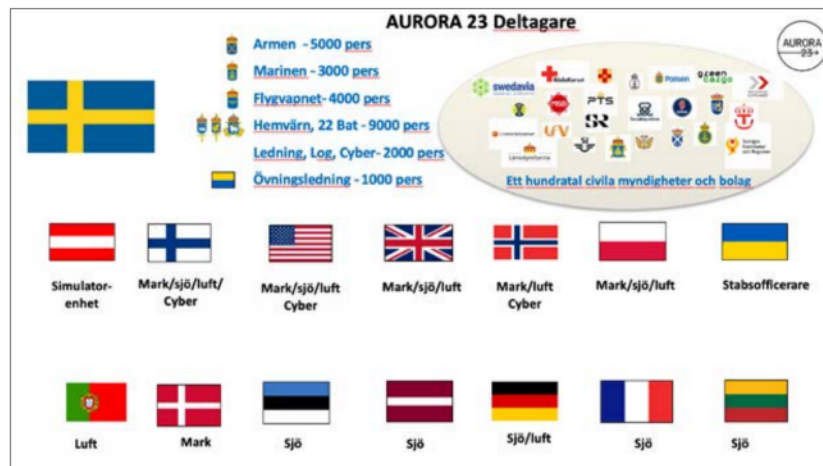
PETER ADOLFSSON

Moment.

Övningsledning.

Aurora 23 deltagare.

C F7 lägesorientering

Fredagen den 24 februari var det ett år sedan Rysslands fullskaliga anfall på Ukraina inleddes. Utvecklingen i Ukraina efter Rysslands anfall har påverkat ekonomin, skapat energikris och skapat politisk polarisering i världen.

Som en konsekvens ser vi nu ett politiskt fokus på att stärka svensk säkerhet med beslut om ökande försvarsanslag och NATO-ansökan som tydligaste förändringar men också flera stödpaket till Ukraina från Sverige där Försvarsmakten har stor del. Beredskapen på flottillen har prövats under senaste året och vi har haft en flexibel och anpassad beredskap med stora delar av flottiljens krigsförband. Det vi gör sänder viktiga budskap inom ramen för Försvarsmaktens aktiva försvar. F 7 bidrar till Sveriges stöd genom insatser med alla våra flygsystem både i Ukrainas och i Sveriges närområden. Utöver detta har vi genomfört och genomfört insatser som stöd vid räddningsarbetet efter jordbävningen i Turkiet/Syrien och till våra insatser i Mali.

Tillväxt

Vi går in i en period av tillväxt och utveckling där vi i personalen, civila och militära inom alla yrkeskategorier är förutsättningen för att vi ska lyckas. Jag gör vad jag kan som Flottiljchef för att bidra till att befintlig personal stan-

nar kvar hos oss och att nya medarbetare kommer till oss på F 7. Alla som arbetar på F 7 och inom Sätenäs garnison är en mycket viktig del av Försvarsmakten både idag och imorgon. Vi har en fantastisk men också utmanande tillväxtresa framför oss.

Värnpliktsutbildning

I september förra året ryckte 106 hoppfulla värnpliktiga in på F 7. Värnpliktsutbildningen är inte bara ett sätt för oss på F7 att fylla upp våra befattningar i krigsförbanden utan också en utomordentligt god bas för rekrytering till alla våra yrken både militära och civila. Vi är ett av Försvarsmaktens mest uppskattade förband bland de värnpliktiga och det skall vi sträva efter att fortsätta vara. Hög kvalitet i de värnpliktigas utbildning blir det tack vare de engagerade befäl som genomför värnpliktsutbildningen, men att skapa en bra utbildningsmiljö för de värnpliktiga är hela flottiljens ansvar. Nu pågår befattningsutbildning för de värnpliktiga på flera av flottiljens enheter och

Mobil start med UAV05C från G-båt.

skvadroner. Under FMÖ 23/Aurora kommer de värnpliktiga att genomföra sin slutövning för att sedan rycka ut efter sin grundutbildning några veckor senare. Flera av de värnpliktiga kommer dock att fortsätta sitt engagemang som kollegor på F 7 både som anställda soldater och elever på SOU och OP.

Utveckling av våra krigsförband

FMÖ -23 en av de viktigare verksamheterna för oss i år. Genom övningar utvecklar vi oss både som individer och krigsförband. Vi ska fortsätta den fina utveckling som förbandet fått under LFÖ -20 och -21 och höja kvalitén i våra krigsförband ytterligare. Samtidigt med denna utveckling sker en stor tillförsel av fordon och annan materiel till våra basförband som höjer vår förmåga liksom satsningar på garnisonsinfrastruktur vilket är en förutsättning för denna tillväxt.

Stöd till andra Gripenationer

För närvarande har vi 5 utländska elever som genomför inflygning på Gripen. Det är 4 piloter från Brasilien och en pilot från Ungern som precis påbörjat flygskedet med instruktör i baksits. Dessutom har F 7 numera ytterligare en supportgrupp etablerad. I januari började 3 medarbetare tjänstgöringen i Anapolis i Brasilien där vi tillsammans med SAAB stödjer införandet av JAS39E i Brasilianska Flygvapnet på samma sätt som vi gör sedan tidigare med supportgruppen i Surat Thani i Thailand och gjort dessförinnan i Ungern och Tjeckien.

Ny försvarsstab är etablerad
Försvarsgrenarna leder sedan ett par år verksamheter och insatser mer självständigt inom respektive arena. Därför finns nu förutsättningarna för Försvarsmakten att ta ytterligare ett steg i sin utveckling av ledningen. Sedan årsskiftet har Högkvarteret omorganiserats och infört delvis nya metoder för planering, genomförande, styrning och uppföljning. Den nya styrmodellen ska ge ökad måluppfyllnad genom delegation av mandat och uppgifter i organisationen genom en förflyttning av fokus för styrningen mot effekter, förmågeutveckling och förmågenyttjande samt att linje- och stabsorganisationen tydliggörs. Förändringarna ska medge att Högkvarteret kan rationaliseras och personal kan omfördelas till Försvarsgrenar, Rikshemvärnsstaben och stridskrafter.

Kommande år på F 7

En liten blick in i framtiden, vad ligger framför oss på F 7? I den nära framtiden så ligger en omvärldsutveckling som under lång tid kommer att vara besvärlig och utmanande. Det kommer av den nya hotbilden men också av stödet till Ukraina som börjar ta sig en större och större volym och styrka och därmed påverkar vår vardag. Vi har även inträde i Nato framför oss. Även den politiska processen är osäker i nuläget så fortsätter våra förberedelser. Samtidigt har vi pågående tillväxt och Totalförsvarets utveckling där vi tillsammans med MR Väst och övriga förband i regionen samverkar tätt med kommuner, regioner och företag för att stärka försvarsförmågan.

Under kommande år kommer, förutom tillväxt i basförmåga, ett stort fokus att riktas mot införandet av nya flygsystem på F 7. Planen är att JAS39E kommer att börja flygas på Sätenäs under Q1 2025 och strax därefter efterföljaren till våra åldrande C-130H. Införandet av dessa system kräver redan idag och kommer fortsatt även efter införandet att kräva mycket arbete och utbildning under flera år. Frammot 2027 räknar vi med att S106 kommer att börja förbandssättas i Flygvapnet för att vara operativt så snart som möjligt. En ökning av förmågan inom Statsflyget överses också i dessa dagar. Vi bygger morgondagens Flygvapen genom dessa ansträngningar på F 7.

Bästa flygarhälsningar,
ADAM NELSON

Sjövärnskåren 110 år

I år är det 110 år sedan Göteborgs Frivilliga Motorbåtsflottilj grundades. Det första konstituerande mötet hölls den 2 maj 1913 på Hotell Eggars med 32 personer närvarande.

Något om historien bakom grundandet:

1905 upplöstes unionen med Norge. Detta ledde till att stödet från norska sjöstridskrafter för skydd av svenska västkusten inte kunde påräknas. Slutatsen blev att försvaret av Göteborg behövde förstärkas.

Tillgången på båtar från försvarsmakten var ytterst knapp. Detta inverkad på möjligheten att övervaka inloppen till Göteborg, att underhålla framskjutna bevakningsförband samt att genomföra övningar. Eftersom försvarsviljan var stark, särskilt i de högre samhälls-klasserna, diskuterades möjligheten att på frivillig väg medverka med privata båtar.

År 1910 hade kommandanten över Älvsborgs befästningar överstelöjtnant Samuel Bolling lyckats intressera ett antal privata motorbåtsägare att biträda med sina båtar vid befästningsområdets övningar. Samarbetet slog väl ut och på initiativ av en av deltagarna, dåvarande ägaren till Eriksbergs Mekaniska Verkstad, direktör Erik Wilhelm Flobeck, organiserades verksamheten i en flottilj. Denna landets första flottilj, Göteborgs frivilliga motorbåtsflottilj, (GFMF) grundades den 2:e maj 1913 med Bolling som ordförande och Flobeck som vice ordförande. Den nyvalde ordföranden överstelöjtnant Bolling, var även styrelseledamot i Föreningen för Göteborgs Försvar, vilken hade bildats året innan. Han såg inte något motsatsförhållande i de två organisationernas verksamhet. Tvärtom kunde han utlova stöd till flottiljen från denna inflytelserika förening, vars ändamål var att ekonomiskt stödja försvaret genom insamlingsverksamhet. Under flottiljens första år anslöt sig 60 medlemmar med 24 båtar, vilka då deltog i elva övningar med c:a fyra båtar varje gång.

Vid första världskrigets utbrott 1914 mobiliserades marinen den 3:e augusti, men dock inte hjälpfartygsflottan. Göteborgsflottiljen kom därmed med sina motorbåtar till omedelbar användning i den militära verksamheten genom att medverka i bevaknings- och patrulltjänst på västkusten. Senare utförde man i stor omfattning minlotsning genom de svenska minfälten i Göteborgs hamninlopp.

Foto: Minnesminan. Minnesstenen vid Långedrag

Minnesstenen på Långedrag.

Vid Långedrag har vi ett alldeles eget minnesmärke, en stensockel med en mina på toppen.

Stenen restes 1923, 10 år efter grundandet av flottiljen.

Vid 50 års jubileet byttes minan ut och försågs med en metallskylt:

”Göteborgs Örlogsvärv uppsatte ny mina i samband med Göteborgs Sjö-

värnsflottiljs 50-årsjubileum 1963”.

Vid vårt 100 års firande fräschades minan upp och försågs med ytterligare en skylt:

”Till minne av Sjövärnskårens 100-års jubileum i Göteborg 2-5 maj 2013. Göteborgs Sjövärnskår SVK 01”

Besök gärna platsen och känn historiens vingslag.

GÖRAN RINGQVIST

Närkontakt av tredje graden med en legendar

Han står på brottarmattan framför oss iförd träningsoverall, hans breda nacke och gråa kortklippta hår, skvallrar om en person vars glansperiod för länge sedan nått sin toppnivå.

Kanske är det så han tror att vi uppfattar honom?

Men jag vet vem han är, han är Allan Mann!

En av vårt lands mest dekorerade officerare, utifrån sina krigsinsatser och tiden därefter rikskänd som ambulerande närstridsexpert, då han utbildade elitförband och officerare på våra olika regementen i den ädla, eller snarare oädla, idrottsgrenen närstrid.

Arméns Gymnastik och Idrottsskola Karlberg

Platsen för denna händelse är gymnastiksalen vid Arméns Gymnastik- och Idrottsskola (GIS) vid Karlbergs Slott i Stockholm i slutet på 1970-talet, där Allan Mann är lärare.

Men inte som närstridsexpert, utan som lärare i fysiologi och träningslära, med fokus på ”svajmasten”, som han brukade säga, det vill säga ryggraden.

Plötsligt säger han lite styvsnackat, att ”pyjamassporten judo” är en farlig sport jämfört med brottning, då man i kastmomentet får en farlig belastning på ryggraden.

Det är då jag räcker upp handen och påannonserar avvikande uppfattning, då jag vid denna tid var vältränad inom nämnda ”pyjamassport”, ja till och med tränare.

Jag förstod riskerna med att utmana honom och att detta kunde bli kostsamt för min del, men han hade ju fel i sak!

Han ber mig då, på sin lite breda och sävliga västgötska, att jag på honom skall visa vad jag menar, varpå jag stegar fram, förevisar och bjuder ”detta tunga muskelpaket” på en luftfärd, som avslutas med en hård landning i mattan.

Allan bjuder upp till dans

Han reser sig upp och säger – ”Hansson, du kanske har en poäng” och bjuder samtidigt upp till dans, genom att förevisa tio hårda alternativa kast, med mig som kastdocka. Under denna kraftfulla urladdning, är det som om han återkommer till sina upplevelser från kriget, vilket chockar mina kurskamrater, som ivrigt signalerar att jag inte

skall utmana honom mera.

Men jag ser inte hans vilda ögon och spända halspulsådorr, inte heller hör jag hans häftiga andning, utan jag satsar på att landa så mjukt som möjligt. Därefter bugar vi båda och tackar för ”dansen”.

Kursplanen ändras

Några dagar senare upptäcker vi att vår kursplan inte innehåller den närstridsträning som tidigare varit obligatorisk inom denna utbildning, varpå skolchefen GIS uppvakts.

Han lyssnar på mig och förstår att detta är ett viktigt utbildningsbehov och med ett pennstreck ändrar han vårt kursprogram, till fördel för 17 timmars närstridsträning under Allan Manns ledning.

Därmed var Allan Mann och hans paradgren återigen ett skolämne, till fördel för alla svettiga träningspass under hans ledning och de soldater som vi själva skulle träna på hemmaplan.

Något som han på sitt eget lite lågmälda och indirekta sätt tackade för, genom att vid upprepade tillfällen knacka på dörren, då vi hade andra lektioner och bad om att få ”tala med Hansson”, för att som lån lämna över olika länders militära instruktionsböcker i närstrid, ur hans eget bibliotek.

I skuggan av Allan Mann

”Brinner granngårn, står man inte med händerna i byxorna”. Det var så han sa och det var så han levde, när

han som mycket ung ryckte ut för att släcka bränder i ett brinnande Europa. Men han har också sagt att; ”Krig är grymt och jag hade turen att komma tillbaka”.

Men vem var han egentligen, vad var det som drev honom och vilka händelser formade honom?

Svaren på dessa frågor och mycket annat därtill, går att skönja i den nyutkomna boken *Allan Mann – Svensken som stred mot Hitler och Stalin*. Läs den!

Så här många år efteråt minns jag med värme, respekt och tacksamhet mötet med Allan Mann, en artig, kraftfull och humoristisk legendar, som i likhet med många andra med krigserfarenhet, fått betala ett högt mentalt pris för sina stridsuppdrag.

Ett pris som han själv indirekt beskrev, när han berättade om sina regelbundna möten med sina forna stridskamrater i Kompani Linge i Norge, och hur man där bearbetade sina gemensamma krigsupplevelser, till priset av att ”ligga på reparation” några dagar efter hemkomst.

”Att leva i nuet är att återberätta det förflutna”, det är så våra hjärnor fungerar, oavsett om den egna historiska verkligheten består av goda eller onda upplevelser.

STEN-ÅKE HANSSON
TIDIGARE OFFICER VID
ÄLVSBOGERS REGEMENTE

Elfsborgsgruppen i fädrens fotspår

När vi ser sommaren 2023 an så har den första hälften av 2023 varit ännu mer intensivt än vad förra året var. 2022 var ett mycket intensivt utbildningsår, och 2023 ökar tempot hittills märkbart.

Vi har deltagit i den största militärövningen i modern tid, AURORA 23. EBG deltog med 1100 man ur några av våra förband som bland annat övade på sina skarpa uppgifter under en sammanslagen KFÖ och SÖF. Totalt övade vi med delar av våra förband under tre veckor. Det var utmanande, stimulerande, lärorikt och samtidigt roligt att ha förbanden inne under övningen.

Under året så uppmärksammas Arméns 500 åriga historia som en garant för Sveriges fortlevnad och nationella självständighet. I våra trakter och hembygd har det under hela den tiden tydligast synliggjorts genom arméförband ur Kungliga Älvsborgs regemente. De förbanden har utgjort en bemanning på fästningar, fort, skansar, kobbar och skär samt inne i staden, genom de senaste 500 åren. Elfsborgsgruppens (EBG) förband går i våra fädrens fotspår, och fortsätter garantera vår nationella fortlevnad inom vårt område. Vi är beredda att

Överstelöjtnant Peter Forsberg, chef Elfsborgsgruppen.

ansvara gentemot tidigare generationer, och kommande generationer, att Elfsborgare utgör en pålitlig stomme i försvaret av hembygden, och dess vitala delar.

Vi bidrar också till det svenska stödet till Ukraina för att underlätta deras överlevnad som självständig demokratisk nation.

Rekryteringsverksamheten

Den enorma tillströmningen som vi fick

under 2022 blev totalt 3100 nya ansökningar till EBG. Vi har hanterat alla ansökningar, och flera hundra av ansökningarna är redan ny krigsplacerad hemvärnspersonal. Ytterligare hundratals står i kö för att genomföra INTRO-utbildning eller utbildning inom ramen för de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO). På sikt kan många krigsplaceras inom våra förband. Utmaningen är att förbanden är fullbemannade. Det märks att tillflödet varit stort, och att det är utmaningar med personlig utrustning inom FM. Vapen är glädjande nog ingen brist för vår nya personal.

De INTRO-utbildningar som är planerade under 2023 ser för närvarande ut att vara fulltecknade. Vi kallar 75 personer till varje INTRO, och räknar med 65 som genomför dem. Totalt under 2023 kring 400 nya personer, och blivande hemvärnssoldater.

Förbandssättning

Med det som beskrivs ovan gällande tillströmningen av ny personal till EBG förband i Göteborgs- och sjuhäradsområdet, så fylls förbanden upp, till bredden och däröver.

Konsekvensen blir att vi inte har rätt befattningar att placera personalen på, och inte alltid rätt eller tillräcklig

Vänster 100, hitom 100! Eldledning pågår med all nytillförd eldledningspersonal, vid skarpsskjutning under FMÖ 23 i södra Sverige.

Omfattande tillförsel, och bra rekrytering av kvalificerad personal har skett under det gångna åren.

utrustning samt mtrl i våra förråd. Vår åtgärd är att vi konsekvent sedan tid tillbaka har begärt att förbandssätta ytterligare enheter inom våra förband. Att förbandssätta nya enheter innebär att fler bemanningsrader inskrivs i förbanden, exempelvis nya granatkastargrupper. Därtill så innebär förbandssättningen att de nya enheterna tillförs ytterligare specifik utrustning, exempelvis fordon, granatkastare eller indikerings samt saneringsutrustning.

Ännu har vi inte nått framgång att slutföra förbandssättningen enligt de förslag som finns på central nivå, det finns fortfarande ingen enkelhet i förbandssättningen. Vi ser att det är viktigt för att kunna tillvarata en del av all den nya kompetens som efterhand tillförs våra förband.

Utöver att genomföra vårt utbildningsuppdrag enligt EBG verksamhetsorder (VO) så är detta den viktigaste åtgärden under de nära åren.

Traditioner/heraldik

I fädrens fotspår nämndes inledningsvis. Svenska Armén födelse 1523, under Gustav Vasas regeringstid uppmärksammas under 2023, genom olika högtidlighållanden. Bland annat har det stadfästas genom en budkavle förbi en del av de platser där Armén verkar eller varit grupperad inom hela landet. Budkavlen startade den 7 maj i Kiruna, och EBG ansvarade för budkavlens framförande från den 22 maj intill överlämnandet den 25 maj. Härvid passerades ett antal vitala platser där Arméförband verkat under de senaste 500 åren. Armén har haft avgörande närvaro i våra trakter, där de har värvat landets fortlevnad. Hade Arméns förband inte verkat, och dess chefer inte agerat så hade de flesta av oss inte fötts i det som vi idag känner igen som vårt land Sverige. Hade våra förfäder inte lyckats bidra till Sveriges försvar och fortlevnad, hade vi inte kunnat förvara de värden som vi är beredda att försvara, varje dag- året runt.

Många hemvärnsmän från EBG förband deltog den 29 maj i uppmärksammandet av veterandagen den 29 maj. Många ur vår personal har under åren deltagit i FM utlandsinsatser inom FN, EU och NATO, samt några insatser med FN-mandat fast nationellt drivna. Enskilda hemvärnsmän är med och organiserar detta på lokal nivå, i Göteborg och på andra platser, stort tack till er för genomförda insatser, och kommande insatser, samt kontinuerligt engagemang i mångsidiga sammanhang i försvarsrelaterade frågor.

EBG salutstyrka överlämnade ansvaret för salutsskjutningar i Göteborg vid nationaldagen 2022 till Amf4. När Amf4 inte har förutsättningar att

Pjäs 3 grupperad och inriktad! Färdigrupperade och redo för eldgivning i understödjande syfte. I trakten norr YSTAD.

Pjäs 3 FYR! Skarpsskjutning med alla ammunitionslag och våra 12 cm granatkastare (GRK) under FMÖ 23 i Skåne.

Rikshemvärnschefen generalmajor Laura Swaan Wrede genomför besök och inspektion hos EBG. Här tillsammans med EBG helt kvinnliga pjäsbesättning som sköt salut till rikshemvärnschefens ära, och med anledning att ett nytt förråd invigdes, på internationella kvinnodagen.

genomföra salutuppdragen så vänder de sig till EBG salutstyrka, så glädjande nog är salutstyrkan aktiv, även om kalendern är mer rörlig. Vid HM Konungens födelsedag den 30 april sköt EBG salut med det fasta batteriet vid Skansen Lejonet. Den 16 maj sköt salutstyrkan full salut med 21 skott vid Kalmar slott, med det rörliga batteriet med fyra pjäser. Anledning till saluten är HM Konungens eriksgata genom Sverige, och besök i Kalmar. Det är hedervärda uppdrag och ett stilfulla genomföranden när salutstyrkan löser sitt uppdrag.

En översyn av vår egen heraldik och traditionsvärd inom EBG förband fortgår tillsammans med flera olika intressenter och aktörer inom området. Det görs tillsammans med FM heraldiker och grafiska formgivare, samt med FM traditionsföreträdare vid Högkvarteret. Det är ett fruktbart och stimulerande samarbete.

Beredskap och förrådsställning De nya hemvärnshusen

EBG har efter långsiktigt och strävsamt arbete efterhand förbättrat förutsättningarna för hemvärnsförbandens tillgänglighet. Våra förrådsställningar bidrar till utspridning, och högre beredskap. Dessutom bidrar förråden till en förbandsanda, och trivselkänsla, som delvis ersätter Hemvärnsgårdarnas tidigare betydelse för Hemvärnet.

Vårt förråd väster om Göteborg invigdes högtidligt av förre Rikshemvärnschefen Stefan Sandborg i augusti 2022. Förrådet i Borås invigdes sommaren 2011 av den långvarige chefen för Hemvärnet Roland Ekenberg, även

det högtidligt, och under en tid när inte mycket nytt invigdes i FM.

Den 8 mars 2023 var det dags för invigning av förrådet på Hisingen. Den nye Rikshemvärnschefen Laura Swaan Wrede, som själv tjänstgjort i Göteborg under flera år besökte MRV och utbildningsgrupperna (militärregiongrupperna sedan 2023). Vid sitt besök den 8 mars hade Rikshvchefen ett intensivt program med nästan heldagsbesök vid EBG, träffa GrpC- och PlutC-kurserna vid EBG, möta EBG personal, samt företrädare för garnisonens olika förband. Avslutningsvis så besökte RikshvC, med sin adjutant Christer Olsson, tidigare C 41. Hvbåt, samt Rikshvförvaltaren Jari Mäkelä vårt nya förråd på Hisingen.

Vid besöket var det samtidigt Internationella kvinnodagen, så salutskjutning och trumpetsignal avgavs av helt kvinnliga besättningar. RikshvC träffade personal ur 41. Hvbåt och fick dessutom bevittna sin adjutant Christer Olsson medaljeras med Elfsborgsgruppens förtjänstmedalj för sitt tidigare chefskap vid den besökta bataljonen. Sextetten ur Hemvärnsmusikkåren Göteborg, under ledning av Ulf Krüger spelade trivsamt musik, och fanfarer under genomförandet. Det upplevdes som mycket högtidligt av alla deltagare.

Mtrl tillförsel

Vi avropar, d v s beställer all den materiel som våra förband enligt mtrllis-torna ska vara uppfyllda med. All materiel kommer inte så fort som vi vill ha den på plats, men efterhand kommer fordon, släp, radioapparater in i våra förråd från andra platser i Sverige. Att

hantera den materielmängden och alla olika mtrlslag tar kraft, och vår logistik och mtrllhandläggare arbetar på "rörlig fot" varje vecka.

OP INTERFLEX

Västra Militärregionen har fått i uppdrag att leda och genomföra utbildningsinsatsen av Ukrainska soldater i Storbritannien. Insatsen genomförs från tidig sommar intill juluppehållet 2023. Insatsen är benämnd Operation Interflex, och leds av den brittiska armén, som vi stödjer med utbildningspersonal. De ukrainska medborgarna som får militär utbildning i Storbritannien kommer att placeras i förband vid återkomsten till sitt hemland.

Att Hemvärnet har fått ansvaret för en utlands- och utbildningsinsats, är första gången i Hemvärnets historia sedan tillblivelsen 1940. Det är därför en unik insats. EBG står för ett tongivande bidrag i den första utbildningsomgången. Den första chefen på plats till sommaren 2023 är Niklas Trygg. Därtill har Niklas många från såväl EBG kader, som EBG förband.

Det som de ukrainska soldaterna ska utbildas i under ett mycket intensivt utbildningsprogram är strid, vapen- och fältarbetsutbildning, sjukvård samt dessutom folkrätt och krigets lagar.

Rekryteringen är fullbordad och delar ur personalen har varit på plats vid de utbildningsanläggningar och övningsfält som används i Storbritannien. När ni läser detta nummer av Älvsborgarna så pågår utbildningen för fullt av nya soldater, för skydd av sin nationella självständighet i Ukraina för

fullt, till ett högt nationellt pris, men till gagn för övriga länder i vår del av Europa.

Vad som händer 2024 är ännu oklart men vi är beredda att bistå Sveriges omfattande satsning, och fortsatta bidrag till den Ukrainska försvarsinsatsen. OP Interflex är en del i Sveriges bidrag, och vi är stolta över det, prioriteringen är tydlig.

Övnings- & utbildnings- verksamheten Övningar

Hittills har den planerade verksamheten för året genomförts av de förband vid EBG som deltagit i övningar samt utbildning. Vår planering håller, verksamhetsordern (VO) gäller, trots att det varit intensivt och kraftkrävande. Kriget som rasar i vårt närområde, och oron i omvärlden påverkar deltagandet och sätter en extra skärpa på engagemanget. Det påverkar oss alla tydligt.

Det som har varit påtagligt är att EBG förband, chefer och instruktörer har klivit in och tagit ett ökande ansvar för såväl ny personal, ny materiel, nya lokaler och förråd. Det ansvarstagandet kommer att fortsätta, och är betydelsefullt för att förbanden vid en larmning eller beredskaphöjning kunna klara sig, och sina uppgifter självständigt.

Under året har mycket fokus lagts på att vidare utveckla sjukvårdsförmågan avseende agerandet på skadeplats, genom att vi utbildat många nya TOS-instruktörer (Taktiskt omhändertagande skadad). Även CBRN-förmågan har vidare utvecklats med många nya instruktörer som får genomföra täthetsprov och kontroller av skyddsutrustning.

Fordonsmarsch mellan pjäsplatsområden i södra Sverige, beredda på snabbgruppering.

Övningen AURORA 23 är genomförd, och slutförd, med ett bra resultat, och värdefulla erfarenheter. Flera övriga artikelinslag från deltagande förband finns i tidningen. Övningen har varit uppskattad.

Planering inför perioden 2024 intill 2026 fortgår, och en första remiss på EBG VO 2024 är klar i sommar. För närvarande genomförs FMÖ 2026, eventuellt kallad AURORA 26, i västra Sverige som det nu ser ut. Mycket kommer att hända innan 2026. Men värdet av vårt område och västkustens betydelse kommer inte att minska. Geografin är en konstant som varit betydelsefull så länge människor befolkat våra trakter, geografin kommer vara en konstant även 2026. Västkusten är porten till haven, och därmed porten till världen även fortsättningsvis. Det i sig legitimerar att vi övar där vi ska kunna genomföra våra uppgifter.

Ökad kader av instruktörer

Vid EBG förband finns det HV-instruktörer inom de flesta funktions och tjänstegrensområden. Det underhålls kontinuerligt och tillförs nya instruktörer. Kompetensen som instruktör är en färskvara, så tillse att ni som är instruktörer eller chefer använder era kunskaper i den rollen. Det är ett tydligt sätt att bidra till förbandens förmåga att bibehålla, och öka förutsättningarna att lösa uppgifter under lång tid, och därigenom kompetenshöja förbanden.

Instruktörsutbildningar fortsätter, tillse att nya deltagare anmäls.

FMÖ 2023, AURORA 23

Under genomförandet av Försvarsmaktsövning 23 (FMÖ 23), även kallad

445. GRK-pluton under övning AURORA 23

AURORA 23 så deltog vi med 1100 man ur huvudsakligen fem förband vid EBG. De förbanden som inte deltog som övade enheter, bidrog i tydlig omfattning till att stödja och utbilda sina systerförband.

Det stödet gjordes genom instruktörer ur förbanden. Instruktörerna deltog som utbildare, förbandsinstruktörer (FBI) eller stabsinstruktörer (STI). Därigenom stödde 42. Hvbåt den övade 43. Hvbåt, samt 44. Hvbåt stödde den övade 41. Hvbåt. Det var uppskattat på båda sidor, och fungerade väl ihop med den personal från EBG som hade huvudsakligt ansvar.

EBG förband övade under FMÖ 23 i Göteborgs- och Sjuhäradsområdet, samt i Skåne, Småland och eskorterade transporter i länen däremellan. De samverkade och samarbetade med förband ur Hemvärnet, Armén, Marinen, Danmark samt amerikanska marinkåren.

Erfarenheterna från FMÖ 23, är att det är mycket bra att öva under längre perioder. Rutiner inom förbanden hinna utvecklas, prövas, tillämpas, och sätta sig, friktioner måste hanteras, ytterligare homogenitet skapas inom förbanden.

Det är värdefulla erfarenheter inför kommande större övningar. Emellan övningarna så måste de rutinmässiga övningarna på fyra dagar fortsätta. De är vitala för att utbilda under.

FMÖ:n genomförande beskrivs i förbandsrelaterade artiklar i tidningen.

Kurser och utbildningar

Under 2023 har EBG genomfört ett flertal kurser, och anmälningarna har varit många, och flera kurser har varit fullbemannade. Det är mycket glädjande. EBG lokala kurser och även regionala som är öppna för soldater ur samtliga förband inom MR V. Detta

innebär att övriga utbildningsgrupper genomför kurser som är öppna för soldater ur EBG förband. Prioriteringar görs om anmälningarna blir för många.

Det vi noterar är att en del personer anmäler sig till många utbildningar, vilket är bra, men om de inte dyker upp på den kursen eller utbildningen de sökt och antagits till, är det någon annan som missar platsen. Det är en smula besvärande, och vi manar till en större förtänksamhet vid ansökningar, så att kurserna kan vara fullbemannade.

Tidigare har EBG presenterat kurser i tidningen Älvsborgarna, vilket vi gör även i detta nummer. För ytterligare information och rutin för anmälan hänvisar vi även fortsatt till EBG VO-23, den gäller alltjämt.

Skyddsvaktsutbildning

Under 2022 fick hemvärdet en tydlig uppmaning att utöka skyddsvaktsförordnanden i förbanden. Vi har uppnått målsättningen att minst 80 % av all hemvärnspersonal godkända som förordnade skyddsvakter. Det känns bra att ha det utbildningsblocket genomfört, det har tagit en del kraft, men är slutfört.

Hemvärdets betydelse i en osäker värld

Som artikeln vittnar om, gällande vår mångsidiga aktivitet, så är Hemvärdets förband, och vår personal efterfrågad, såväl nationellt som internationellt. Det är förstås positivt, men en utmaning att få personalen att behålla sitt engagemang i Hemvärdet och FM. Strävan är ju att den sociala dimensionen med hem, familj och fritidsintressen ska kunna kombineras med yrkesliv, studier och engagemanget inom FM.

I en framtid är det sannolikt så att uppdrag i likhet med Operation Inter-

2 pjäs 1 lag spräng FYR! 12 cm spränggranat m/ 86Z lämnar eldröret, för zonbrisd, notera granaten i eldflaman ovanför eldröret

flex kommer att öka, och att Hemvärdets personal kommer att önskas för detta. Det kommer att vara krävande för alla inblandade. En duktig hemvärnsman är en trygg person i sin omgivning, familj, yrkesliv samt i sitt hemvärnsförband. Om några av de här pusselbitarna saknas påverkas de andra delarna.

Alla som är delaktiga i vår verksamhet måste vårda våra viktigaste värden. De värdena är vår viktigaste resurs, mjukvaran/människan d v s hemvärnspersonalen. Med det sagt, ta hand om varandra, inom förbanden, i

er privata tillvaro samt använd sommarerna till att samla kraft inför kommande verksamhet, i hela er tillvaro.

Oron i omvärlden kommer fortgå, så det måste vi vara förberedda på att hantera, fortlöpande och under lång tid framöver, vi måste vara uthålliga och tålmodiga.

Personalen vid Elfsborgsgruppen önskar alla en bra sommar, och att hösten 2023 kan fullföljas enligt plan, utan obehagliga överraskningar, utöver planerad övningsverksamhet :-).

PETER FORSBERG
CHEF ELFSBORGSGRUPPEN

En hälsning från Rikshemvärnschefen

FÖRSVARSMAKTEN

HÖGKVARTERET
Rikshemvärnschefen

Datum
2023-05-23

Beteckning
Hbr 08/23

Sida 1 (1)

Hemvärdssoldater,

Den 29 maj 2023 fyller Hemvärdet 83 starka år. Jag vill därför passa på att gratulera oss alla på födelsedagen och hylla alla hemvärdssoldater som bidrar till ett starkare försvar. Er vilja och ert engagemang utgör en väsentlig del av Sveriges försvarsvilja och motståndskraft.

Det officiella startskottet för Hemvärdet var ett riksdagsbeslut den 29 maj 1940. Mycket har hänt och utvecklats sedan dess, när andra världskriget påverkade världen. Det som är sig likt än idag är frivilligheten och viljan att göra skillnad. Nu när kriget åter rasar i vårt närområde visar svenska kvinnor och män tydligt sin vilja att frivilligt bidra till vårt försvar genom att engagera sig i Hemvärdet. Det är något som vi i Sverige bör vara mycket stolta över.

Hemvärdets födelsedag sammanfaller med veterandagen, då Sverige hyllar sina veteraner och hedrar minnet av de som betalat det högsta priset i arbetet för fred i olika krishärdar runt om i världen. I år uppmärksammas särskilt de veteraner som tjänstgjorde vid UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) under åren 1978 – 2007. Sedan ett beslut 2022 räknas också Hemvärdets soldater som veteraner i Försvarsmaktens insatser, nationellt och snart också internationellt genom Operation Interflex.

Därför vill jag särskilt lyfta fram alla tidigare Hemvärdssoldater som i mer än 80 år tjänat Sverige genom sitt frivilliga engagemang. Idag finns dessutom nära 3500 registrerade hemvärnsveteraner. Det är personer som efter lång och trogen tjänst genom sitt ideella arbete inom Hemvärdet har ansökt och erkänts veteranskap i Hemvärdet. Basker av för er!

Överallt, alltid och tillsammans!

Laura Swaan Wrede

Laura Swaan Wrede
Generalmajor
Rikshemvärnschef

Postadress
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 100

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/hkv

Lokala kurser 2023

KURS	TID	ÖVRIGT
Instruktörskurs KSP58, GRG	25 sep – 1 okt (v 339)	Avsedd för utbildade skjutinstruktörer som i framtiden vill tjänstgöra som instruktör vid GRG och KSP58 utbildning.
Instruktörskurs 2 (MAHFK2011553)	12 – 19 nov (v 345 - 346)	Avsedd för dig som är placerad i befattning som gruppchef/stf inom Hemvärdet.

Regionala kurser

KURS	TID	ÖVRIGT
Instruktörskurs SkjutR (GK ÖLAK) 1/bataljon	14 – 20 aug (v 333)	Avsedd för instruktörer som i framtiden vill tjänstgöra som skjutinstruktör. Genomförs av SKG.
Gruppchefskurs 1 samt Gruppchefskurs 2 1 - 2/bataljon	21 aug – 30 aug (v 334 – 335)	Avsedd för dig som skall placeras i befattning som gruppchef/stf inom Hemvärdet. Genomförs av BDG.
Instruktörskurs GRT 1/ bataljon	3 – 10 nov (v 344 – 345)	Avsedd för utbildade skjutinstruktörer som i framtiden vill tjänstgöra som instruktör vid GRT-utbildning. Genomförs av SKG.

Soldater i stolta 41.

Personal ur EBG förband framrycker i skogsterräng för att säkra skyddsobjekt. Beredda på sammanstöt. Foto Niklas Trygg/Försvarsmakten

Under våren har vi alla deltagit i Aurora 23, en av Sveriges största övningar på 30 år. Drygt 30 000 soldater övade för att förbättra & visa upp Sveriges förmåga att samordna våra stridskrafter Armén, Flygvapnet, Marinen & Hemvärnet för att med gemensamma krafter försvara Sverige mot ett väpnat angrepp.

Vår stolta bataljon genomförde efter aktivering en mobilisering & utgångsgrupperade i vårt ansvarsområde på

mycket kort tid. Under övningen genomförde vi KDU höjande åtgärder parallellt med att vi löste en mängd olika uppgifter inom ramen för Aurora 23. Genom vår insats bidrog vi till att andra förband kunde genomföra mobilisering & utgångsgruppering & att våra civila aktörer kunde lösa sin verksamhet.

Vi har tillsammans med andra förband & i nära samverkan med civila aktörer löst våra uppgifter på ett fantastiskt bra sätt, & ni har alla bidragit till detta. Trots att vi från dygn 1 blev utsatta för sabotage, innästlingsförsök & påskjutningar har vi enträget fortsatt att lösa vår uppgift & avvärjt flera allvarliga hot mot våra skyddsobjekt &

de aktörer vi är satta att bevaka och skydda. Både egna & fiendesoldater som blivit skadade har snabbt & effektivt blivit omhändertagna av våra sjukvårdare & våra hundekipage har genom sitt professionella agerande starkt bidragit till att fienden tidigt upptäckts & kunnat bekämpas.

Parallellt med att vi löste bevaka & skydda uppgifter genomförde vi också framgångsrikt eskorter av GRK- & CBRN förband till andra områden samt agerade som larmstyrka för att ta & försvara viktiga skyddsobjekt inom regionen. Vi hade två (2) chefsbesök, Öv. Thomas Andersson & Brigadgeneral Jan Anderson vilka båda fick ett mycket professionellt mottagande där

en mycket lyckad eskort & förevisning visade prov på hur väl ni löser era uppgifter som förband.

Vi har sedan en tid tillbaka ett osäkert läge i Europa som vi inte haft sedan före 2. VK. Vår uppgift är av avsevärd betydelse för Sverige, Norge & Finland. Vår förmåga att kunna uppträda som en bataljon & lösa våra uppgifter under 24/7 förhållanden i såväl mörker som ljus & regn eller sol ställer stora krav på väl fungerande ledarskap & samtrimmade enheter. Möjligheten att under Aurora 23 ha kunnat öva under en längre tid & som ett samlat förband har avsevärt bidragit till att höja vår förmåga & även bidragit till att lyfta vår förbandsanda.

Ert engagemang, er vilja, er kamratskap & ert samarbete har bidragit till att vår bataljon utvecklats i positiv riktning & jag är övertygad om att vi har förmågan att vår komplexa uppgift på ett mycket bra sätt. Tack för allt det ni alla gjort & visat under Aurora 23 – nu står 41 mer beredd än någonsin att genomföra sina uppgifter om det skulle krävas.

En stolt bataljonschef önskar er alla en kommande härlig sommar.

JOHAN BENSON

Personal ur EBG förband löser beredduppgift. Säkra omlastning av ammunition i civil hamn. Mottagare av ammunition är sjögående enheter ur Marinen. Foto Niklas Trygg/Försvarsmakten

Älvsborgsbataljonen har genomfört chefsbyte!

Under bataljonens mönstringsmöte den 21:e januari överlämnade avgående chef Mj Cristian Svensson Älvsborgs regementes fana till Kn Peter Erdman med orden: "Ta befälet över Älvsborgsbataljonen, genomför planerad och tillkommande verksamhet, verkställ!" Älvsborgs regementes fana överlämnades eftersom Älvsborgsbataljonen är en del av traditionsbärandet för tidigare I 15. Cristian Svensson har varit bataljo-

nens chef i sex år och hade tidigare avtackats av chefen för Västra Militärregionen.

Kn Erdman som varit ställföreträdande bataljonschef under de gångna sex åren presenterade sig och sin ställföreträdare Kn Peder Brandt och därefter fick respektive förbandsledning komma upp på scenen och presentera sig för deltagarna.

Det var en i stort sett fulltalig batal-

jon som närvarade i Borås kongresshall och Borås HvMkr stod för traditionsenlig musik.

Mönstringsmötet avslutades med en kortare fika innan det var dags för respektive förband att samlas för att genomföra olika möten och välja representanter till Hemvärnets medbestämmandeorganisation.

ANNELIE SVENSSON
INFOBEF 44:E HVBAT

44:e avgående C Grk-plut avtackades i Borås

Vid en ceremoni med granatkastarplutonen avtackades avgående plutonchefen kapten Magnus Strand av bataljonschef, utbildningsgruppchef och representanter från HBR. Magnus var med och startade upp en av Hemvärnets fyra granatkastarplutoner vid 44:e Hvat från scratch. Nu överlämnar han

befälet över en riktigt vass pluton till nästa chef. Vid ceremonin tilldelades Magnus Strand Hemvärnets bronsmedalj med två stjärnor från bataljonen, Hemvärnets silvermedalj från granatkastarplutonen, Petrimedaljen i brons samt ett coin från C MRV.

Magnus kommer att finnas kvar och

tjänstgöra inom Försvarsmakten även framöver. Vi från 44:e Hemvärnsbataljonen tackar för väl genomfört uppdrag och önskar honom lycka till!

ANNELIE SVENSSON
INFOBEF 44:E HVBAT

Göta 414. Hv Und Kompani under FMÖ 23 AURORA

Underrättelsepatrull i slutna delen. Patrulltält 8 utgör en stor trygghet vid långvarig spaning.

Lördagen den 29 april klev Göta Hv Und in i FMÖ 23 AURORA. Övningen hade då redan startat (17 april) och Sverige var mycket nära ett krigstillstånd.

Kompaniet hade sedan några dagar fått order om att underställas den Södra Militär regionen (MR S) i syfte att förstärka spaning och underrättelseinhämtning i S Sverige. Kompanichefen inställde sig redan fredagen den 28 april på MR S stabsplats via eget flyg (del av flygtroppens uppgift är att flyga personal och materiel) för orderuttag och klarläggande av detaljer i uppgiften.

Förbandet mobiliserades på sin ordinarie plats O GÖTEBORG och var marschberedda på lördag em. den 29 april. Innastilling till resp. områden skedde plutons och troppvis med fordon och sista delen till fots. Förbandet hade intagit gruppering för sin uppgift sent på lördagen den 29 april

Förstahandsuppgiften innebar spaning inom områden S om JÖNKÖPING både från marken och från luften. Fokus på väg E4 och vägnätet i och runt SKILLINGARYDS skjutfält. Kompanistabsplats upprättades i området VAGGERYD, plutonstaber i varje spaningsområde. Rapporter från spaningsenheterna inkl. flygtroppen började droppa in under söndagen den 30 april. Dessa bearbetades och skickades

vidare till MR S enligt ett uppgjort schema.

Fientlig verksamhet klarlades ganska snart på SKILLINGARYDS skjutfält, egna enheter råkade i strid och tog fångar under söndag och måndagsdygnet. Efter hand framgick det att fienden förberedde en luftlandsättning på SKILLINGARYDS skjutfält. Så skedde också och HC (högre chef) beslöt att den fientliga LL (luftlandsättningen) skulle slås av del av 4. Brigaden. Göta Hv Und var nu mitt i händelsernas centrum, fienden har luftlandsatt, egna förband hade fått order om att slå densamma på SKILLINGARYDS skjutfält. Nu var frågan när Göta Hv Und skulle dras ur området för att inte hamna i det egna anfällsmålet? Vid detta tillfälle sker något som jag som Hv Und kompanichef aldrig har upplevt tidigare. 4. Brigaden tar kontakt med Göta Hv Und stab och begär samverkan om det vi känner till om motståndaren i deras tilltänkta anfällsmål. Tjänsteförordande UNDC Kn Michael Royson sammanställde snabbt det underlag som Göta hade och inom 2 h var samverkan med del ur 4. Brigadstaben genomförd. Denna samverkan följdes av ytterligare 3 under det kommande dygnet fram till dess att Göta Hv Und fick order om att dra ur från SKILLINGARYDS skjutfält. Detta skedde under andra halvan av tisdagsdygnet. I samband med att kompanistaben bröts och var på väg att omgruppera så inträffar ytterligare en udda händelse. På infartsvägen dyker det upp en amerikansk HUMWE, det

visar sig vara en spaningsenhet ur amerikanska marinkåren som var underställd 4. Brigaden. De var ute för att finna en lämplig urlastningsplats för sitt kompani som skulle ingå i brigadens uppgift att slå LL på SKILLINGARYDS skjutfält. När det klarlagts att vi var på samma sida kunde Göta ge spaningsenheten en mycket detaljerad redovisning av det kända läget inom området, åter en samverkan som inte var planerad men som genomfördes till allas belåtenhet.

Göta Hv Und återsamlades i Jönköpingsområdet för att genomföra en reorganisation och erhålla ny uppgift. Under ca ett dygn återhämtade förbandet och fick ny uppgift. Denna bestod i att utspana och nedkämpa fientlig logistikbas på REMMENE skjutfält. Denna uppgift blev avslutningen på förbandets KFÖ och deltagande i FMÖ 23 AURORA. Fredag kväll avslutades med kompaniafton på REMMENE där mat och dryck intogs under ordnade former, ingen var speciellt svåravvagd den kvällen.

Lördagen den 6 maj återvände förbandet till sin fredsgruppering och genomförde inlämning samt vård och inläsning av vapen materiel och därefter hemförlovning.

ANDERS LIDBERG
KOMPANICHEF 414. GÖTA HV UND

Underrättelsebilden under rörlig spaning.

Armén 500 år – svårt uppdrag

Under tisdagen fick salutstyrkan det svåra uppdraget att ordna fram personal till en fanvakt i Stockholm. Som vanligt så svarade personal upp och man kunde på fredagen skicka 3 man till Stockholm.

Två av dem var kommenderade från pågående SÖF, Det var Marc Mörén som förste fanförare, Andreas Kardin som andre fanförare och Ingvar Sennfors som chaufför som skickades till armén 500 år. På fredagseftermiddagen började resan till HVSS. Vid ankomst sent på kvällen så gick vi i vila. Förmiddagen började med resa i gemensam buss för inskrivning och utdelning, passerkort på Sjöhistoriska museet i Stockholm och inläsning av fanor. Vi samlades för genomgång av dagen. Hemvärnet hade ett eget tält där vi fungerade som informatörer och

Arméns alla fanor i en fanborg på Gärdet i STOCKHOLM vid högtidlighållandet av att svenska Armén är 500 år. Bild: Marc Mörén

informerade allmänheten om hemvärnets verksamhet under dagen. Närmare klockan K musade vi och förövade med våra fanor. Mellan kl 17.00 och 17.45 var det flaggceremoni. Där fanns uniformer från 1500 tal till nutid. Det fanns även fanor från dåtid till nutid. Försvarsmakten förde aktiva förbandsfanor, hemvärnet förde nedlagda förbandsfanor. Historiska föreningar

förde dåtida uniformer samt historiska fanor. På kvällen påbörjade vi resan hem och anlände Gbg sent på natten, Sennfors och Kardin återgick till sin SÖF
Filmlänk namn Armén firade 500 år (1523-2023) - Historisk Fanparad, Stockholm, Sweden (27/05/2023)
<https://youtu.be/QheOPHa59rU>

FK MÖRÉN

Salut Kalmar C XVI G 50 år på tronen

I samband med att Konung Carl XVI Gustav och drottningen genomförde Eriksgata med anl av konungens 50 år på tronen, sköt salutstyrkan ur EBG salut. 2023-05-16 sköt salutstyrkan ur Elfsborgsgruppen salut om 21 skott med sina 4 mobila pjäser m/02-33. Styrkan består av erfaren personal ur Elfsborgsgruppens alla bataljoner som denna dag sköt sin 111:e salut klädd i troppardräkt. Troligtvis är detta Sveriges mest erfarna salutstyrka. Salutstyrkan har existerat sen våren 2006.

Saluten började med en resa på måndagen ner till Kalmar i en kolonn men två täter. 2 minibussar med personal och 2 lastbilar med våra 4 pjäser. Väl framme i Kalmar placerades pjäserna ut vända in mot stan. Tisdagen började med en rundvisning på Kalmar slott för att senare genomföra ett träningspass. När konungen anlände på eftermiddagen hade det samlats mycket folk som fick se en salut av 21 skott med samma precision som vanligt. Salutstyrkan fick besök av representanter från Kalmar stad samt representanter från högkvarteret, livgardet samt slottet.

Saluten går att se på: <https://youtu.be/1XNUkxBRwIU> eller sök på salut Kalmar

FJ LINDERGREN

Veterandag Göteborg 2023

I år på veterandagen genomförde Göteborg stad i samarbete med Försvarsmakten och olika organisationer veteranceremoni. Veterandagen började med att man på morgonen började förbereda Gustav Adolfs torg. Strax före kl 17 började veteraner samlas på Götaplatsen. Här fanns det många variationer på klädsel men många var iklädda kavaj, medaljer, basker och blå scarf. Marschen ner till Gustav Adolfs torg påbörjade kl 17,20. I täten gick hemvärnets musikkår följt av fanvakt ur AMF 4. Efter dessa kom flaggtåget med fanor och flaggor. Sen kom veteranerna med en svensk flagga i täten. I denna kollon fanns veteraner från missioner som Kongo till den senaste i Mali. Marschen gick Avenyn ner där många göteborgare hade anslutit för att hylla veteranerna. Väl framme på Gustav Adolfs torg började ceremonin med överflygning av flygvapnet med 2 st JAS. Under ceremonin hyllades veteraner från Libanon med ett Coin Man hyllade även de som inte kom hem med kransar som senare transporterades till veteranmonumentet i Färjenäs på Hisingen. Vid monumentet genomfördes en ceremoni av fanvakten och representanter från fredsbaskarna Västskust.

FJ LINDERGREN

Patrik Brandin och Lars-Göran Nilsson tilldelas FM jetong tillsammans med andra veteraner som tjänstgjort i UNIFIL i Libanon.

Länkar till media

Salut C XVI G 50år på tronen:
https://drive.google.com/drive/folders/1by_QF1x3axdvBmZMwM-fc77BO6QBJWBOA?usp=sharing

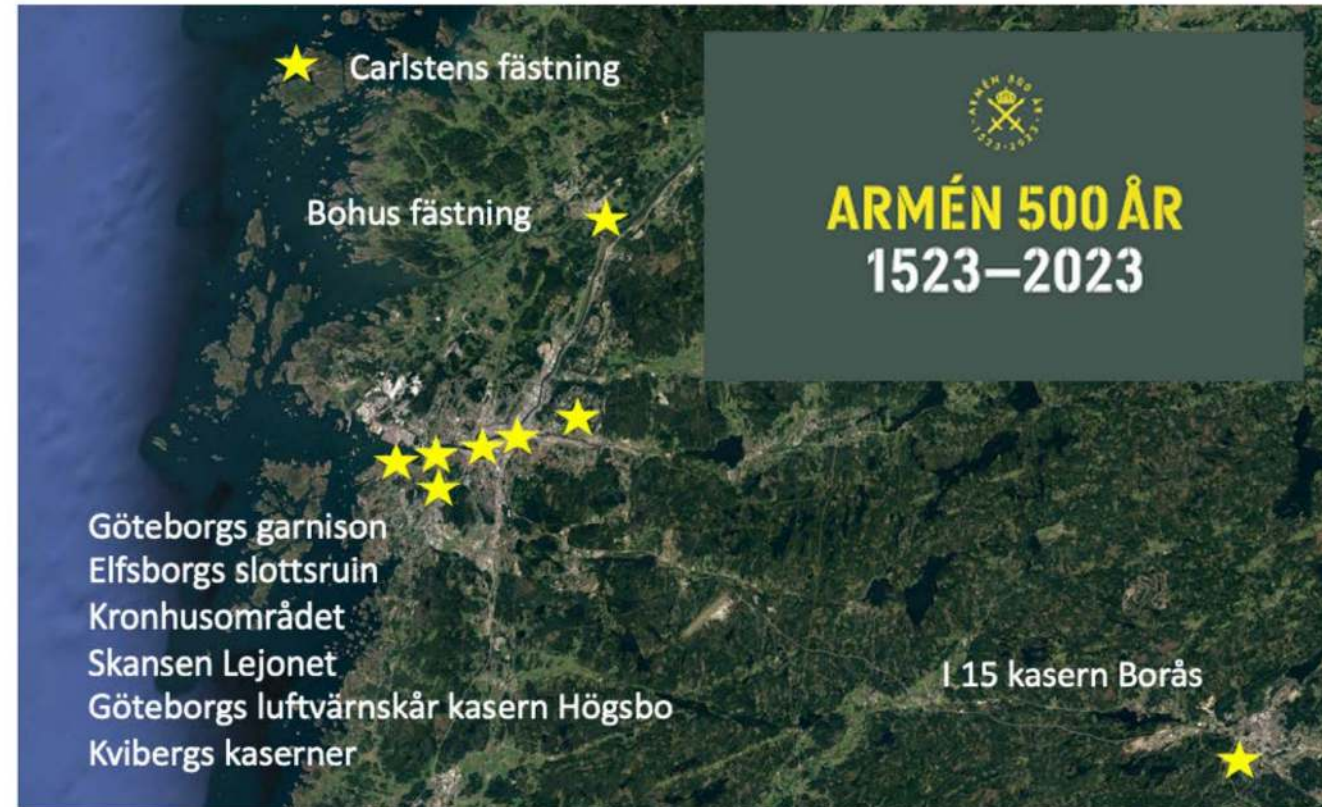
Gärdet Armén 500år:

<https://drive.google.com/drive/folders/19QBMtCvC6JjUEE8mYsz85f-8PFUHOzrMA?usp=sharing>

Veterandagen Göteborg 2023:

https://drive.google.com/drive/folders/1MVZym0EqFypXG_wvdS5oepdrSWjxrChu?usp=sharing

Armén 500 år

Generalmajor Svante Bergh och chefen Elfsborgsgruppen, överstelöjtnant Peter Forsberg, konstaterar att Göteborgs garnison förtjänst-

fullt vårdar arméns traditioner i Göteborg- och Boråsområdet. Bergh var som aktiv chef både för Lv6 och I 15.

Armén 500 år

Under perioden 22-24 maj passerade arméns budkavle Göteborgs- och Boråsområdet.

Elfsborgsgruppens som för traditioner och vårdar arméns historia i området valde ut nio platser som budkavlen passerade under sin färd genom området.

Carlstens fästning Påbörjad 1658

Fästningen byggdes utifrån ett operativt behov att förvägra Norge möjligheten nyttja sjövägen för att logistiskt försörja ett angrepp mot Göteborgsområdet. Fästningen belägrades två gånger och kapitulerade båda gångerna. 1814 knöts Norge via freden i Kiel till Sverige bland annat avseende utrikespolitik och försvar. Det är inom ramen för detta som fästningen byggde ut och blev en av Europas starkaste fästningar i mitten av 1800-talet. Fästningen lades ner 1882 varvid och ett av batterierna omlokaliseras till Stockholm och Vaxholms artillerikår. Denna överfördes 1902 till Marinen varvid namnet ändrades till Vaxholms kustartilleriregemente (KA1).

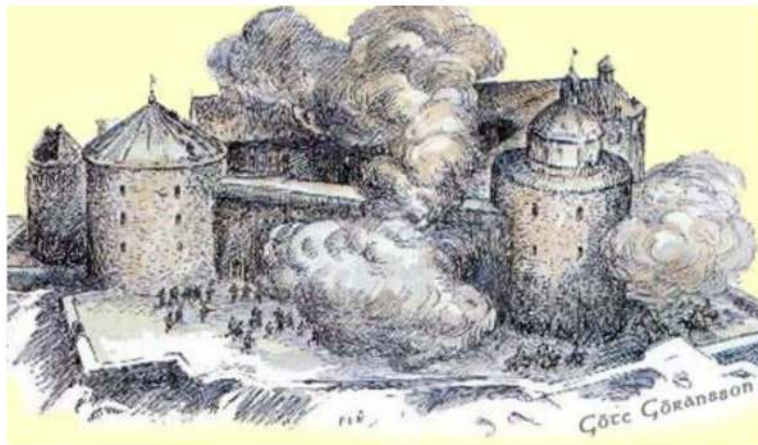
Bohus fästning Påbörjad 1308

Belägrad 14 gånger och har aldrig erövrad i strid. Byggdes av Norge i syfte att behärska trafiken på Göta älv och utgjorde därmed ett stort hot mot Sveriges ambitioner att knyta ihop de rika bygderna runt Väneren med Västeuropa. Fästningen kom i svensk ägo när Viken och Älvsyssel blev svenska 1658. Fästningen hade därefter ingen operativt viktig betydelse för Sverige mer än att förhindra Norge att återta den. Den svenska administrationen i Viken och Älvsyssel förlades till Kungälv och Bohus fästning vilket gav upphov till såväl läns- som landskapsnamnet Bohuslän. Efter det att Göteborg- och Bohuslän bildats och landshövdingen flyttat till Göteborg omvandlas fästningen till ett stenbrott i syfte att göra den oanvändbar för en angripare.

Älvsborgs slott Påbörjad före 1366

Fram till 1253 hade den under vardande nationalstaten Sverige ingen fysisk kontakt med Västerhavet. Detta år ändrades detta år genom att Sverige fick en 15 kilometer bred korridor söder Göta älv som inkluderar det som idag är Göteborgs södra skärgård. Det senare är förklaringen till att denna del av västkusten är en del av landskapet Västergötland. För att kunna försvara sina anspråk byggdes en borg vid älven som senare klassades som slott. Vikten av access till västerhavet manifesteras av Sveriges vilja att vid två tillfällen betala enorma belopp för att få tillbaka området efter det att Danmark tagit och pantsatt det. Omsatt till dagens befolkning, ekonomiska förutsättningar och penningvärde betalade Sverige, som också innefattade dagens Finland och Estland, 1500 miljarder SEK för att behålla direktkontakten till västerhavet.

I denna artikel presenteras åtta av dessa platser. Göteborgs garnison som är den nionde platsen presenteras i nästa nummer av Älvsborgarna,

Göteborg med förfästningar

En av norra Europas bäst befästa städer. Skansen Lejonet föregångare Gullbergs fäste påbörjades troligen 1304 och var den första svenska befästningen i den smala korridoren som mynnade ut i Västerhavet

Göteborg som företeelse är betydligt äldre än det Göteborg som nu blivit 400 år. Efter Älvsborgs andra lösen beslutades att det fick vara slut med ständigt uppränta städer. Det är detta som leder fram till beslutet 1619 att tillskapa en befäst hamn i anslutning till otterhällorna (utterbergen). Sammantaget

var fästningsstaden som mest fulländad i samband med Stora nordiska kriget 1700-1721. Varbergs fästning i Söder och Carlstens fästning i norr var viktiga för stadens försvar genom att de kunde hota en angriparens försörjningslinjer om de inte intogs. Förfästningarna Nya Älvsborg, Skansen kronan och Skansen Lejonet behövde på motsvarande sätt neutraliseras eller intas innan en belägring kunde påbörjas. Till detta kom att stadens landfront byggts om under slutet av 1600-talet och var av modernaste slag.

Kronhusområdet

Centrum i fästningsstaden Göteborg med förfästningar var Västra Nordstan med kronhusområdet. Under 1700-talet hade stadens cirka 10 000 invånare varav en tredjedel var soldater med hustrur och barn. Huvuddelen av dessa bodde i anslutning till kronhusområdet, vanligtvis inneboende. Kronhuset var garnisonens tyghus. "Tyg" kommer från tyskans Zeug och har inget med svenskans tyg att göra. Vapen, rust-

ningar och hjälmar är exempel på vad som återfanns i tyghuset. Ordet verktyg har samma härledning till tyskans zeug. I Kronhusets bottenvåning återfanns Garnisonsförsamlingens kyrkokal och denna jämte den dagliga uppställningen av de 140 soldater som skulle genomföra högvaktsavlösning på Stora torget gjorde att mycket av soldaterna och deras familjers liv kretsade kring denna plats.

Göteborgs luftvärnskårs kasern Högsbo

Som ett resultat av förödande luftangrepp under det spanska inbördeskriget påbörjades luftvärnsutbildning i flera av de större svenska städerna hösten 1938. Utbildningen i Göteborg bedrevs på många platser och först 1945 kunde Göteborgs luftvärnskår påbörja inflyttningen i nybyggda kaserner på Högsbo.

Trots att Göteborgs befolkning nästa tioudubblades under perioden 1870 – 1940 togs beslut att bygga kasernetablissemang på en plats som redan tio år senare visar sig hindra stadens fortsatta utveckling. Lösningen blir att 1962 avveckla Göta artilleriregemente och flytta luftvärnet till Kviberg.

"Götarnas" Kviberg

Vägen till Kviberg börjar på Älvsborgs slott och går via Västra Nordstan och Borgerskapets kasern vid Lilla Otterhällan. Borgerskapets kasern byggdes av stadens borgare för att slippa betala den avgift som gjorde det möjligt att hyra in knektarna runt om i staden. Omvandlingen av fästningsartilleriet till hästanspant fältartilleri gjorde att förläggningen till stadens centrum inte

längre var ändamålsenlig.

Smeknamn götarna och Göta i Göta artilleriregemente härleds till att förbandet hade detachement runt om i Västsverige, bland annat i Varberg, Carlsten, Nya Älvsborg och Karlsborg. Få om någon opponerar sig mot att kasernen klassas som en av landets vackraste kaserner.

Älvsborgs regementes kaserner Borås

Till skillnad från Göteborgsartilleriet, vars personal var kontinuerligt anställda, bemannades Älvsborgs infanteriregemente med indelta bondsoldater. Dessa kan liknas vid dagens tidvis anställda soldater och tjänstgjorde i fredstid bara periodvis. Korpralskapen om cirka 20 soldater övade återkommande på kyrkbacken i samband med gudstjänster och förbandet i sin helhet samlades någon gång om året vid lämp-

lig övningshed. Genom införandet av allmän värnplikt kom efterhand oisolerade byggnader att uppföras på hedarna. Från 1901 nyrekryterades inga nya bondsoldater och värnplikten utökades till 270 dagar. Detta framtvängde att ett stort antal vinterisolerade kasernetablissemang byggdes under början av 1900-talet. Föregångaren till kasernen i Borås är Fristad hed som återfinns 15 kilometer nordost om Borås.

Göteborgsvarvet 2023

Försvarsmakten deltog i år med 470 deltagare. I strålande väder samlades löparna i FM:s event-område där Idrottsavdelningen hade förberett

mat och dryck och omhändertagande i världsklass.

FM är som vanligt beroende av stöd från våra frivilligorganisationer som med fast hand visar var skåpet skall stå.

Samt tar hand om det som kanske är det viktigaste...logistiken!

Kön till toaletterna.

Inför starten så arrangerades välbehövlig uppvärmning av arrangören.

Göteborg 400 år

Försvarsmakten deltog i firandet av Göteborg 400 år under ledning av Amf 4. I Frihamnen fanns möjlighet att testa sin fysiska kapacitet med hjälp av det berömda fyshjulet eller pröva sin tekniska kunskaper och färdigheter.

För de mindre erbjöds provsittning i ambulans och tatuering.

Området var uppskattat och välbesökt och många ungdomar var intresserade av vad Försvarsmakten har att erbjuda.

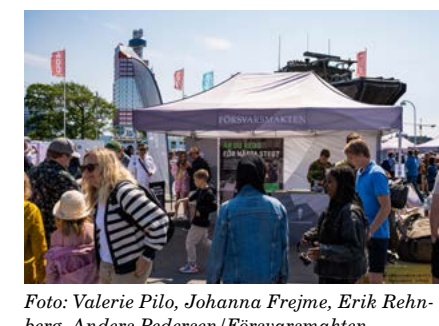
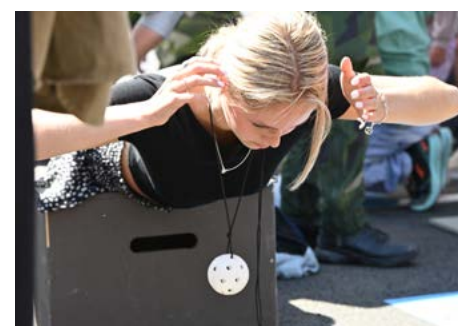

Foto: Valerie Pilo, Johanna Frejme, Erik Rehnberg, Anders Pedersen/Försvarsmakten.

Utställarpersonal Göteborg 400 års jubileumsfest: Amf 4, Amf 1, 17 bev.komp, GarnE samt FömedC.

Ordföranden har ordet

Vi upplever just nu en härlig juni med vackert väder och grönska i skiftande nyanser i skog och på äng.

Det känns fint när vi har så allvarliga problem i vår lilla värld.

Det problem som mest berör oss är tyvärr Ukraina kriget. Vi väntar nu på en våroffensiv från Ukraina. Det lär ju nu ha torkat på fälten, så att inte stridsvagnar och andra fordon fastnar i leran.

Men - troligen har ryssarna nyttjat tiden till att minera i stor mängd, och det krävs då att man röjer "gator" igenom dessa. Men jag bedömer ändå att vi snart ser ukrainska styrkor gå runt ryskt försvar och anfalla in på djupet. Vi kan då få se stora ryska styrkor fly och en del kommer att ge upp.

Jag tror och hoppas att vi i slutet av sommaren har ett väsentligt förändrat läge till Ukrainas fördel.

Vi måste komma ihåg att Ryssland med Putin anser att det stora hotet inte är militärt utan det inflytandet från västerländska samhällssystemet med frihet för individen och

Demokrati
Mänskliga rättigheter
Yttrande och mötesfrihet osv

Putin inser att han inte kan behålla det ryska sättet att leda ett land, om ett stort land och nära granne som Ukraina lyckas välja den västerländska vägen. Om Ukraina lyckas, vad händer

då i Belarus, Georgien Armenien osv. Detta innebär också att Ryssland inte kommer att ge upp. Kriget riskerar att bli långvarigt. Och - Ukraina får inte förlora. De är värda allt stöd.

Vår demokrati är under attack och är väl värd att försvara!

Vi har i kamratföreningen som vanligt varit mycket aktiva. Vi hade redan i januari Joakim Paasikivi som talare. Ödmjuk, rolig och kunnig. Han bedömde att det var betydande sannolikhet att Ukraina kan återta sitt territorium. Frågetecknen handlar främst runt Krim.

Sedan har vi haft Rikshemvärnschefen Laura Swaan Wrede som talade om utvecklingen av hemvärnet på ett förtroendeingivande och engagerande sätt. Laura står för ett nytt ledarskap och kommer att göra stor nytta för försvarsmakten.

Nils Ove Jansson har givit ut en ny bok och talade runt hotet från ryska ubåtsoperationer mot

Norden. Bl a visar han att ryssarna sannolikt förberett för att lägga atombombsmina i Gävle hamn.

Nils Ove är alltid värd att lyssna på. I april hade vi ambassadören Lars Erik Lundin på besök.

Han har ett förflutet från såväl EU som OSSE och arbetar nu för SIPRI. Han är mycket aktiv i Krigsvetenskapssakademien.

Han gav en holistisk bild på försvaret inkluderande avskräckning, betydelsen av NATO, flöden och vårt eget

uppbyggande av försvaret. Han tryckte också på betydelsen av civilt försvar och att våra svenska företag får ett medansvar.

Vi har haft årsmöte där vi bl a visade att ekonomin nu är i god balans.

I maj är det återinvigning av våra paradkanoner som nu åter står utanför det gamla kanslihuset. Vi gör detta med många inbjudna och kombinerar det med en torpafton vid Laddatorpet.

I juni går en resa till Krakow och i september en till Nordkalotten.

Ni kan vänta er en spännande höst med intressanta föredrag och diskussioner.

Glädjande är också att flera gamla trotjänare vid regementet nu ansluter sig till föreningen och är beredda att göra insatser. Välkomna!

SVANTE BERGH
ORDFÖRANDE

Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförenings Årsmöte 2023

Torsdagen den 16 mars höll föreningen sitt årsmöte. Ordförande för mötet var Svante Berg med Ingrid Ståhl som sekreterare. Före mötet bjöds de 46 gästerna, som infunnit sig till mötet på "krigar middag", ärtsoppa med tillbehör, allt som traditionen bjuder.

Mötet genomfördes i sedvanlig ordning och verksamhetsåret var föreningens 83:de år. Bildandet skedde 18 juni 1939. Årsavgiften fastställdes liksom föregående år till 300 kronor.

Val av styrelse och revisorer

Ordförande	Svante Bergh
Vice ordförande	Jan Andersson
Ledamöter	Fredrik Hagman Ingrid Ståhl Lennart Ottosson Ulf R Johansson Jan Åkesson Mathias Larsson Ingemar Ström Roy Karlsson Sven Björk
Revisorer	

Ersättare	Åke Hell Lars Rehn
-----------	-----------------------

Val av valberedning

Christian Svensson och Lars Åslund

Utdelning av förtjänstecken

Hedersmedlem	Ingemar Ström
Vapensköld	Pjäas Verkstaden Gbg
Guldmedalj	Saga Brandt, Leif Nilsson, Anders Pedersen
Guldplakett	Christian Svensson Anders Bourghardt, Peter Forsberg Mathias Larsson, Peder Magnusson Lennart Ottosson Nicklas Sennerteg
Silvermedalj	Bo Rutger Fägnefors
Silverplakett	Fredrik Hagman, Roy Karlsson Pingo Olofsson I

Efter årsmötet fick vi lyssna till vår ordförande som talade om den svåra situationen i Ukraina och om det hårt drabbade landet och om dess syfte att vara

Ordförande Svante Bergh, sekreterare Ingrid Ståhl och vice ordföranden Jan Andersson.

en fri demokratisk stat och ha fria val. Det har väl inte gått så lätt som ryssarna tänkt att ha vunnit kriget efter några månader. Ukraina med i Nato, usch, hemska tanke.

LARS REHN

En kort men minnesvärd "liftning"

Jag låg som befälselev på Livkompaniet och hade löjtnant Hans Christian Schöön som plutonchef. Han var mycket duktig och en bra förebild för mig och hans infall och sinne för humor var ibland obetalbara.

Plutonen hade en dag varit ute och tränat kolonnkörning med våra KP-bilar. Vi hade sammanlagt fem stora KP-bilar med oss eftersom det var många befälselever som skulle tränas.

Efter några timmars träning i kolonnkörning ute på landsvägarna mot Ulricehamn var det dags för oss att köra tillbaka till regementet för lunch. Vi körde på kolonn rakt igenom Borås och vår kolonn med bilar sträckte sig troligen 400 meter. Alla som vet vad en KP-bil är vet att fem sådana med 50 meters mellanrum utgör en imponerande fordonskolonn. Det både ryker och bullrar så vi fick stor uppmärksamhet av stadens invånare.

När vi så kom körande på Göteborgsvägen och var i höjd med det

gamla soldathemmet, som på den tiden var inrymd i en vit villa invid Göteborgsvägen, så stod där en ensam liftare på trottoaren och liftade i riktning mot Göteborg. På den tiden fanns långhåriga så kallade Hippies och denna liftare var en sådan.

Jag var förare på den första KP-bilen och bredvid mig satt löjtnant Schöön. När han fick se liftaren beordrade han mig att stanna mitt framför honom samtidigt som han gick upp i tornluckan med flaggan och beordrade stopp på hela fordonskolonnen.

KP-bilarna stannade till slut bakom varandra med 10 meters lucka och när Hans Christian såg att alla stannat ropade han från takluckan ner till den förvånade liftaren. "Vart skall du?"

"Till Göteborg, svarar liftaren!" - "Hoppa in, sa Hans Christian!"

Hippien lyckades med stor möda och med skräck i ögonen ta sig in i förarhytten med sin ryggsäck. Väl där gjorde Hans Christian från takluckan tecknet till kolonnen att starta igen.

Liftaren tittade på mig och var

något vit i ansiktet. Han undrade väl vad han ställt till med samt hur detta skall sluta.

När vår stora fordonskolonn med buller och bång kommit knappt 150 meter längre ner i backen och skulle svänga till vänster in mot regementet vid bensinmacken stannade vår löjtnant kolonnen igen.

När bilarna återigen stod helt stilla efter varandra. Vände löjtnanten sig till liftaren och sa

"Ja, nu skall vi till vänster upp till regementet så nu får min herre gå ut och lifta vidare!"

"Man får vara glad för vad som bjuds här i livet!"

Liftaren vacklade ut från bilen, tackade för resan och ställde sig på trottoaren igen samt tittade på när fem hiskeliga KP-bilar startade och passerade förbi honom upp till regementet.

Det skulle ha varit roligt att veta hur denne liftare återgav sin upplevelse i Borås för sina kompisar och anhöriga, samt om någon skulle tro honom.

LENNART LINDÉN

PROGRAM 2023

Detta program kan av oförutsedda händelser ändras. Var noga med att följa inbjudningarna som kommer på utskick före varje händelse.

Juli		Stängt
Augusti	10	Torpafton, Laddatorpet
	24	Öppet hus, Mässen
September	2-10/9	Historisk resa. Norrland och Norge.
	14	Stort föredrag med ärtmiddag, Mässen
Oktober	07	Regementsmarschen, Fristad - Borås
	12	Stort föredrag med ärtmiddag, Mässen
	28	Höstmiddag, Mässen
November	09	Stort föredrag med ärtmiddag, Mässen
	23	Öppet hus, Mässen
December	08	Lilla Jul, Mässen

Älvsborgaren

Från och med höstens nummer kommer jag att ta över huvudansvaret för tidningen Älvsborgaren.

Tackar Lars för allt arbete han har lagt ner under åren. Han kommer fortfarande att skriva i tidningen.

Jag har tidigare varit med och arbetat med tidningen under den tid jag var sekreterare i föreningen. Före Lars tog över hjälpte jag Åke Dalåker.

Det kommer att bli vissa förändringar i tidningens utseende och innehåll. Strävan kommer att vara att ni får ett nummer i oktober och ett i mars.

JOHN-OLOV FRIDH

21 år vid regementet i Borås, i alla tänkbara befattningar. Det sista jag gjorde i Borås var att vara chef för Älvsborgsgruppen och lägga ner den samma.

Generalmajor Laura Swaan Wrede

Torsdagen den 13 april hade vår kamratförening glädjen av att få lyssna på en mycket kunnig, intressant och trevlig föredragshållare, nämligen Rikshemvärnschefen generalen Laura Swaan Wrede.

Hon framhöll det moderna hemvärnets stridskraft mot den gamla uppfattningen många haft såsom sämre vapen och annan utrustning, nu är det en professionalisering vad gäller utrustning och utbildning. Nya sensorer, fler och nya fordon. Nytt sambandssystem och nya eldhandvapen, stärkt sjukvårds förmåga samt nya båtar. Bevaka, skydda, ytövervaka, störa, försvara och fortsatt motstånd är viktigaste uppgifterna.

Rikshemvärnschefens fokusområde är tillväxt, såsom ny materiel, operativ effekt över gränser mm. Internationellt stöd. Professionalisering vad som gäller: Ledarskap, värdegrund, attraktivitet mm.

Professionalisering av ledarskap, värdegrund, attraktivitet mm. Soldatfärdigheter, kvalificerad utrustning mm.

Föredragshållaren framhöll Hemvärnets unikum med tillgänglighet, folkförankring, geografisk spridning, civil-militär kompetens, lokalkännedom samt uppgifter och beredskap.

Efter denna mycket gedigna och

intressanta föredragning fick åhörarna chansen att ställa frågor och frågorna strömmade in. Efter tjugo frågor fick vår vice ordförande sätta stopp.

Jan avtackade den mycket kunniga föredragshållaren och avtackade henne med blommor och den obligatoriska presenten. En mycket givande kväll var slut, alla nöjda och belättna.

LARS REHN

Niclas Sennerteg

Torsdagen den 2 mars hade föreningen glädjen av att få lyssna till journalisten Niclas Sennerteg, som talade om de Baltiska staterna och i huvudsak om Lettland 1918–1919.

1917 ville Lettland bilda en autonom delrepublik. Självständighet började 18 november 1918 och leddes av Lettiska Bondeförbundet under premiärminister Karlis Ulmanis, 1918–1921.

Samtidigt svarade Ryssland med en stor militär offensiv. Den tyska armén, som också fanns där, utsattes för hårt tryck och gjorde återtag. Inga andra Nationella arméer fanns kvar. Republikens fiende, Jokum Vacietis, överste i Tsararmén var då befälhavare för de "Lettiska Skyttarna" och var Röda Arméns förste befälhavare.

1919 var Lettland nästan slukat av de röda men tyska "stöddepunkter" i Lepala och Litauen. Återuppbyggnaden av de tyska truppernas närvaro började åter i Lettland.

Lettland har nu varit självständigt från grannländerna i drygt 30 år. Därför har många letter fortfarande levt under denna period och det är ingen

övertäckning att dess inflytande varit förhärskande i decennier efter det politiska sovjetssystemet under tidigt och sent 1900-tal.

De baltiska länderna och dess folk har under århundraden hunsats av

främmande grannländer.

Efter det mycket intressanta föredraget fick Niclas rungende applåder av lyssnarna och tackades av Jan Andersson som överlämnade en gåva.

LARS REHN

Svenska koncentrationsläger

Och så lite historia, denna gång om: "Svenska koncentrationsläger". Har vi i Sverige haft koncentrationsläger? Ja enligt en som vet är Tommy Nilsson som skrivit om detta år 2010, i den lilla tidningen Kadenz.

Under andra världskriget spärrades hundratals politiska flyktingar in i hemliga läger som styrdes av Socialstyrelsen. Tack vare arkiv som öppnades lite efter 2000-talets början har det blivit möjligt att skildra ett kapitel i Sveriges historia under andra världskriget.

Under tiden för Finska vinterkriget 1939–40 fanns i Helsingborg en korgförsäljare av tysk börd. Han var en 43-årig före detta gruvarbetare, fackföringsman och socialdemokrat som i mitten av 1930 – talet flytt till Sverige från Nazityskland. Mannens uppehälle betalades av den socialdemokratiska

arbetarekommunen i Helsingborg innan han lyckades få jobb i ett korvstånd.

Medan vinterkriget pågick som värst var den tyske korggubben oförsynt nog att lufta sina politiska åsikter inför kunderna. Det var bra att Sovjetunionen hade anfallit Finland, hade han sagt och han beklagade också att det fanns så få kommunister i Helsingborg. Folk blev av naturliga skäl upprörda och mannens åsikter polisanmäldes.

Det slutade med att han, i likhet med många andra kommunister och sovjetiska vänner, spärrades in i ett interneringsläger varav det 1940–48 fanns 14 från Tjörnarps och Skåne till Kusfors i Västerbotten. Korvförsäljaren hamnade i Långmora öster om Borlänge. Han frisläpptes 1943, då krigslyckan börjat vända för Tyskland.

Baracklägret i Långmora i Dalarna, där den tyske korggubben alltså hamnade, hade börjat uppföras i mars 1940. Långmora gård hade varit en del av det

framväxande social-Sverige sedan 1923, då den varit ett så kallat arbetshem där det rymdes 50 "försumliga familjefäder". 1940 beslutades dock Socialstyrelsen att lägret i stället skulle ge plats för 150 "opålitliga utlänningar".

Varje läger kunde innehålla helt skilda kategorier av farliga – exempelvis kommunister, syndikalister, radikala socialister, norska motståndsmän och polska nationalisterna men även enstaka nazister och så kallade opolitiska internerade.

Någon säker totalsumma över hur många som satt i lägren existerar inte. De sista lägren stängdes inte förrän 1948, det vill säga tre år efter krigsslutet. De var Florsberg och Ede sydost om Bollnäs. En tysk lägerintern som sedan kom upp sig i det svenska samhället var pacifisten Ulrich Hertz, som i sinom tid hamnade på Sveriges Radio-TV.

(Tommy Hansson. Kadenz feb 2010)

LARS REHN

Kamratföreningen Skarborgs Resa

Lördagen den 29 april gjorde Älvsborg Regementets Kamratföreningen en mycket trevlig resa till tre platser i Skaraborg.

Som brukligt är det Jan Andersson som ordnar dessa fina uppskattade resor. Mycket jobb och kontakter med besök hos värdarna fordras för att allt ska bli bra och mycket bra blev det. I fem förhyrda mindre bussar startade vi, trettio st föreningsmedlemmar, kl 08:00 från Borås med första anhalt Floby.

Just i metropolen Floby finns en unik "affär" som den enda liknande i vårt land med försäljning av militär "överskottsmateriel". Efter kaffet, som bjöds på, orienterade ägaren lite historik om vad som gällde företaget. Därefter gick vi runt i en mycket stor byggnad, som rymmer flera tusentals och åter tusentals militära äldre och även

lite modernare prylar. För den intresserade kan man gå flera timmar och titta på, för många, lite nostalgiska saker.

Efter att flera av oss inhandlat, främst då lite souvenirer, eller prylar som fortfarande kan vara bra att ha. Vi återsamlas till våra fordon för att fortsätta till P4 i Skövde för att intaga lunchen.

Det som först märktes vid matsalen var soldater i lite annorlunda uniformer än våra egna pansarsoldater. Det visade sig vara amerikanska soldater, som deltar i samövningar med olika förband i övningen "Auora" som pågår över hela Sverige. Nåja, gott om soldater, egna och amerikanska, så fick vi alla plats i matsalen i den för de flesta av oss lite ovana miljön. Maten var god, mätta och belättna samt efter en liten titt på omgivningarna var det dags att embarkera våra fordon igen.

Färden fortsätter nu mot Axevalla hed, som är en av Sveriges största och mer kända lägerplatser, vackert belägen väster om Billingen.

Troligen hade heden redan för fyra tusen år sedan haft en betydande bebyggelse, bland annat gånggriften Odins grav. Skarborgs regemente kom till Axevalla hed 1696 och var sedan dess mönstringsplats fram till regementets förflyttning till Skövde.

Förutom Skarborgs regemente var även Västgöta regemente förlagt på heden.

Vid en av Musee Byggnaderna väntade vår guide, som visade sig vara överstelöjtnanten Ecce Nilsson, som besökte oss i början av september då han då höll ett mycket uppskattat föredrag om "Den mest dekorerade svensken under andra världskriget, Allan Mann"

Nu fick vi lyssna till den mycket kunnige guiden Ekke som under en och en halv timme, på ett mycket underhållande sätt visade och talade om Axevalla hed och dess byggnader samt folkets som bodde där och de som var indelta soldater med dess befäl och alla civila som såg till att allt fungerade. Det finns verkligen hur mycket som helst av både civilt och militärhistoria i dessa trakter.

Vi tackade vår utmärkta guide som berättade vad trakten betytt för både den civila och den militära historien.

Nöjda med dagens begivenheter började hemfärden mot Borås och runt kl 15.00 var vi hemma igen. Tack föreningen och Jan för en fin och intressant dag.

LARS REHN

C Amf 4 vårbal

I ett strålande försommarväder genomfördes C Amf 4 vårbal. Hedersgäster var C Lv 6 Öv Mikael Beck, C Amf 1 Öv Adam Camel och den nytillträdde C FömedC Öv Malin Johansson-Ekenberg.

Sextetten från Hemvärnets musikkår Gbg underhöll medan gästerna fick prova på att sabrera Champagne.

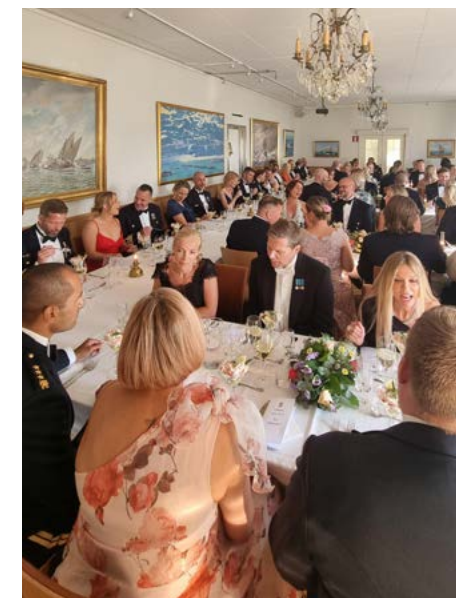
Innan det var dags att samlas till middag genomförde Gustav II Adolfs fotfänika Svensk Lösen.

C Amf 4 hälsade alla välkomna under sitt inledande tal.

I slutet av middagen höll C Lv 6 Öv Mikael Beck sitt tacktal.

Efter middagen genomfördes Tapto av Hemvärnets musikkår Göteborg.

Därefter var det dags att återvända in till mässen och dansa långt in på småtimmarna till fantastiska 9-manna orkestern "Black Suit Band".

GSGBGKF eller ”Ordföranden har ordet”

Så lägger vi ytterligare ett halvår till handlingarna och hälsar sommarens välkommen åter till våra breddgrader.

Våren har varit något mindre intensiv än tidigare år, men ett antal aktiviteter har ändå genomförts. Därbland märks bland annat årsmötet den 20 april med ett trettiotal deltagare och ett synnerligen intressant föredrag om situationen i Ukraina av Peter Liden. Vi har även fått lite bättre fart på våra Öppen Mäss-kvällar med genomförda föredrag av bland andra chefen för FömedC, chefen för Amf 4 och den nytillträdde kanslichefen på det likaledes nyinrättade Civo Väst. Naturligtvis fortsätter även aktiviteter i traditionsrummet under Bertil Kärnefelts ledning. Ni som känner att ni har lite tid över och vill bidra till att utveckla den verksamheten är varmt välkomna att kontakta Bertil. I tillägg genomfördes i slutet av maj en dagsutflykt till Eksjö under ledning av Sune Forsmark, mer om den synnerligen lyckade aktiviteten i en särskild artikel.

För andra året har vi upprätthållit traditionen att ge en utmärkelse till

”Bäste Kamrat” vid inläggande värnpliktskull. Utmärkelsen delades ut av bataljonschefen i samband med uttryckningen i mitten av juni.

I enlighet med den förra året återupptagna traditionen att genomföra en träff med övriga föreningar kopplade till före detta KA-förband genomförs årets träff i Härnösand sista helgen i augusti. Den exakta planeringen för träffen är i skrivande stund inte känd, men de av er som är medlemmar i föreningen kommer att få ytterligare information inom kort. Det är en lång resa men vi hoppas på god uppslutning från Göteborg.

Kamratföreningens höstmöte kommer att genomföras i anslutning till öppen mäss den 19 oktober. Vi hoppas kunna genomföra detta i samma format som de senaste årens möte, alltså samling för lunch på mässen, information från Garnisonen på eftermiddagen följt av middag och mötesförhandlingar på kvällen.

Slutligen kommer vi att arrangera en kortare tur till Marstrand (Carlsten) den 13 september. Håll utkik i er digitala brevlåda och i Facebookgruppen ”gsbgkf” för mera detaljer om resan och övriga aktiviteter nämnda ovan.

Vi behöver alltid nya medlemmar i föreningen, om någon som läser detta inte är medlem går det bra att sätta in 150 kronor på Plusgirokonto 33 32 61-6. Glöm inte att ange både fysisk adress och epost-adress så att vi lättare kan nå er med information.

Med dessa rader ber jag att få tillönska alla medlemmar en skön och avkopplande sommar, vi ses förhoppningsvis vid flera av de aktiviteter vi planerat för hösten.

PETER ADOLFSSON
ORDFÖRANDE
KAMRATFÖRENINGSEKTIONEN

Vårresa till Eksjö

Resedeltagarna och värd framför den pampiga Husarkasernen.

Den 25 maj genomförde Kamratföreningsektionen sin traditionella vårresa, i år med destination Eksjö. 22 glada deltagare anträdde under Sune Forsmark i arla morgonstund resan från Käringberget.

Efter en stärkande kaffepaus i Strängsred ankom vi så till Eksjö garnison där vi möttes av regementsadjutanten, fanjunkare Michael Rosander, och ställföreträdande regementschef, övlt Jonas Larsson. Jonas gav oss en synnerligen intressant genomgång av verksamheten vid garnisonen som förutom Göta Ingenjörregemente, Ing 2, även innehåller Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, SWEDEC, och de normala understödsfunktionerna från övriga Forsvarsmakten.

Ställföreträdande regementschef övlt Jonas Larsson informerar om verksamheten på garnisonen.

Efter genomgången intogs en välsmakande lunch på den anrika Husarmässen. Regementsområdet tillhörde inledningsvis Smålands Husarer, nedlagda 1927, och arvet från husarerna vårdas ömt av både garnisonen och resten av staden.

Många fantastiska innergårdar i Gamla stan. I det här fallet är det faktiskt en helt nybyggd fastighet som byggts efter en större brand 2015.

Sune leder framryckning.

Samling på Stora torget i Eksjö. Kyrkan har legat på samma plats sedan 1500-talet.

Eksjön flyter stilla genom staden.

Efter lunch vidtog en rundtur på regementsområdet även inkluderande det välkända övningsområdet Ränneslätt. Bussturen avslutades på Stora torget i Eksjö där vår trevliga guide från museet mötte upp oss.

Trädstaden i Eksjö är verkligen fantastisk och den blir inte mindre fantastisk av alla de intressanta anekdoterna som vår guide bjöd oss på.

Efter rundturen anträdde vi så återfärden till Göteborg. Ett varmt tack till Sune för arbetet med att arrangera resan och varmt tack även till Ing 2 och Turistbyrån i Eksjö för väldigt bra mottagande.

Resedeltagare kopplar av på den anrika Husarmässen.

Till minne av Björköbatteriet

I samband med Kamratföreningsektionens årsmöte på Älvsborgsmässen den 20 april föräddades vi en synnerligen speciell gåva som framgår av bilden nedan.

På tavlan finns fäst en bit av ett av eldrören från batteri Björkö. Batteriet byggdes ut 1942, togs ur drift 1988 och avvecklades slutligt 2000.

Vi vill rikta ett varmt tack till Jonas Utbult och Jonas Karlsson för ett enastående arbete med tavlan, den kommer att få en framträdande plats på Älvsborgsmässen. Nedan ser ni vår glade Mässdirektör Jack Engström poseras med tavlan i baren på mässen. Återigen ett varmt tack till Jonas och Jonas för en synnerligen fin gåva!

Fördrag i samband med Öppen mäss hösten 2023

30 augusti

Vi gästas av Gustaf Göthberg som är invald av göteborgarna till riksdagen där han återfinns som ordinarie ledamot i Förvarsutskottet. Gustaf kommer att informera om det pågående försvarsbeslutsarbetet. Tid kommer att finnas för att Tänka Tankar Tillsammans.

21 september

Niklas Trygg som normalt återfinns på Elfsborgsgruppen leder för närvarande den svenska utbildningen av ukrainska soldater i UK. Niklas har tackat ja till att berätta om detta mycket viktiga uppdrag som han löser inom ramen för den uppgift som tilldelats MRV.

12 oktober

Denna kväll erbjuds ett föredrag med koppling till våra militärkulturhistoriska föreningar. Liksom övrig verksamhet berättar vi mer på Facebook GSGBG mässen.

19 oktober

Representant för amfibiekåren informerar om kårens utveckling mot framtiden.

Ni som är medlemmar i garnisonens kamratförening kommer enligt rutin att under eftermiddagen erbjudas möjlighet att under sakkunnig ledning vandra runt på garnisonsområdet och ta del av allt som händer och kommer att hända.

2 november

Representant för MRV informerar om hur våra militärområden kommer att utvecklas för att markterritoriellt kunna stödja och bädda för våra och tillkommande operativa förband. Gällande försvarsbeslut innebär att beslut redan tagits som innebär att hemvärdet kommer att kompletteras med en rad nya territoriellt inriktade förband. Kommande försvarsbeslut lär öka på denna förbandsmassa.

16 november

Denna kväll är det regionens reservofficerare som arrangerar kvällens föredrag. Empiriskt vunnen erfarenhet ger vid handen att vi kan se fram emot ett intressant föredrag

30 november

Denna kväll är en högtidsstund för de av oss som har rötterna i indirekt eld och luftvärn. Som du säkert förstått kommer ukrainakriget göra att denna typ av stridsmedel fått en kraftigt ökad betydelse. Enligt plan kommer ÖB att lämna sina militära råd inför det kommande försvarsbeslutet före detta föredrag. Kvällen börjar med att vi hedrar Barbara som i hela västvärlden är skyddshelgon för artilleri och luftvärn.

Tillträde till Öppen mäss

Alternativ 1.

Du har behörighetsbevis hemvärnspersonal kompletterat med giltig Id-kort. Förutsatt att ditt ärende är att besöka Öppen mäss så kommer du att komma in. Då du kan förklara ditt ärende behövs ingen föransökan. Bil får medföras.

Alternativ 2.

Du är knuten till organisation, t.ex. förening, som har avtal med garnisonen och har meddelat dina personuppgifter till garnisonen. Du skriver mail till goteborg-besok@mil.se och uppger: personuppgifter, organisationstillhörighet och ärende. Om du skall besöka Öppen mäss kan du söka samma dag i övrigt bör du söka en vecka i förväg. För mer information om Öppen mäss bli medlem på Facebook-gruppen GSGBG mässen.

Första juni – En dag att minnas

Första juni är inte längre bara en dag att minnas som sommarens första dag. För vår nytillträdde chef överste Malin Johansson Ekenberg är dagen nu även oförglömlig då hon utnämns till överste samt tillsatts som ny chef hos oss på Förvarsmedicincentrum.

– Jag känner stor glädje och stolthet att ta vid som chef på Förvarsmedicincentrum. Det är ett centrum som symboliserar hög kompetens och professionalism. Jag känner mig också ödmjuk då det gått en tid sedan jag själv var verksam inom funktionen. Mycket har hänt sedan dess och jag har en del att lära. Men detta ser jag dock bara som positivt. Jag tror jag kan bidra med både erfarenhet och idéer utifrån nya infallsvinklar. På Förvarsmedicincentrum finns ett driv och laganda. Tillsammans är vi kloka, tillsammans ska vi ta steg framåt och vi kommer öka Försvarens sjukvårdsförmåga så att vi möter morgondagens hotbild och krav, berättar överste Malin Johansson Ekenberg.

Utnämmandet av förvarsmedicincentrums nya chef förvaltades av Brigadgeneral och Logistikchef Claes Isoz som även offentliggjorde chefbytet mellan överstelöjtnant Göran Sandström och överste Malin Johansson Ekenberg.

– Det är en ära att officiera chefsbytet och samtidigt få utnämna Malin Johansson Ekenberg till överste. Stort grattis till Förvarsmedicincentrum

Foto: Erik Rehnberg/Försvarensmakten

och stort grattis till Malin! Välkommen till logistikfamiljen, sa Claes Isoz efter ceremonin.

Själva ceremonin hölls vid Radarhöjden och inleddes med att Musikkåren spelade Under blågul fana. Sedan marscherade Fanvaktin in och därefter påbörjades själva överlämningen. På plats var Förvarsmedicincentrum representerade av Ledning, Stab, Försvarens stridskola för försvarsmedicin (FSS), funktionsenheten (FunkE) samt sjukhusbataljonen. Vackert var det också att Malins familj fanns med vid ceremonin för att bevittna hennes stora dag.

När ceremonin var över beskrev numer ställföreträdande chef Göran Sandström sin tid som chef samt upplevelsen under ceremonin.

– Det är med stolthet och ett visst vemod som jag nu kliver av befattningen som chef på FömedC. I mitt tal

sa jag att jag gått med ett leende på läpparna varje dag och det stämmer precis. Det har varit mycket roligt och givande att få leda så kompetenta och professionella medarbetare. Nu vänder vi blad och skriver ett nytt kapitel och vägen framåt är tydlig för försvarsmedicinfunktionen och jag skall göra allt jag kan för att bidra till den utvecklingen i min "nygamla" roll som ställföreträdande chef vid FömedC, säger Göran Sandström.

Slutligen tackar vi Göran Sandström för hans tid som chef på Förvarsmedicincentrum. Samtidigt hälsar vi Malin Johansson Ekenberg välkommen till oss på Förvarsmedicincentrum och önskar stort lycka till på nya befattningen.

**ERIK REHNBERG
KOMMUNIKATÖR/STABSASS
FÖMEDC**

Foto: Erik Rehnberg/Försvarensmakten

1700-talsdagen på Tofta Nordgård

Lördagen 10 juni genomförde Westgiöta Gustavianer ett samarbete med Västra Frölunda Hembygdsförening på Tofta Nordgård i Västra Frölunda.

Syftet var att väcka uppmärksamhet kring våra respektive föreningar och locka publik till eventet och potentiella nya medlemmar, samt att berätta om 1700-talets militära och civila historia med koppling till Västra Frölunda.

Westgiöta Gustavianer visade upp ett mindre militärt tältläger med soldattält, en fältskärsstation med fältskär Ulf Leonardzon som visade upp sina fruktade medicinska instrument och ett par trossmamseller Christina Skoog Holmertz och Karin Schefka som gräddade våfflor som besökarna fick provsmaka.

Vidare höll fem soldater exercis med formation på linje med svängningar och muskötexercis under ledning av Henrik Nilsson, ledamot i Westgiöta Gustavianer.

Kl 12 hölls muskötsalut och efter det höll Tomas Johansson från Västra Frölunda hembygdsförening föredrag om Västra Frölundas civila 1700-talshistoria varpå Daniel Bäcklund, ordförande för Westgiöta Gustavianer berättade om militär organisation på 1700-talet och det yngre garnisonsregementet i Göteborgs historia, den militära enhet som förening återskapar, med fakta från boken "Bussar och Bönhasar" skriven av Christer Johansson, en av grundarna av föreningen och fortfarande aktiv medlem och styrelsemedlem.

Efter detta visade Westgiöta Gustavianer upp kvinnligt civilt sent 1700-talsmode med Christina Skoog Holmertz, vice ordförande och Karin Schefka, sekreterare, och militärt sent 1700-talsmode med Daniel Bäcklund och Henrik Nilsson visade uniform M/1765, den sista av svenska arméns uniformer i karolinsk stil men med preussisk stilpåverkan och Ulf Bergqvist i M/1779, designad av Gustav III själv med inspiration från kungens personlige hjälte Gustav II Adolf och 1600-talet, samt unger och husarers kläddräkt. Hannes Limberg fick visa soldaten lediga klädsel med väst och lägermössa.

Det var en lyckad dag med strålande soligt och varmt väder och mycket intresserad publik och Westgiöta Gustavianer hoppas på att kunna fortsätta

samarbetet med Västra Frölunda hembygdsförening.

Westgiöta Gustavianer sysslar med att åter skapa historia under den gustavianska eran och napoleonkrigen, ca 1750-1820. Vi är en militärhistorisk förening som bl a återskapar det yngre garnisonsregementet i Göteborg, men återskapar även det civila livet, både allmoges och högre stånd. Vi sysslar även med sömnad, hantverk, forskning

kring militära persedlar, historisk matlagning, sång, dans, mm. Vi är en ideell och opolitisk förening och har ett samarbete med Forsvarsmakten som en traditionsbevarande förening. Vi söker nya medlemmar! För mer information besök gärna vår hemsida och följ vår verksamhet! www.gustavianer.com

**DANIEL BÄCKLUND, ORDFÖRANDE
WESTGIÖTA GUSTAVIANER.**

Försvaret av Göteborgs hamn

Rysslands angreppskrig på Ukraina har vittgående konsekvenser. En järnridå har dragits ner över östra Europa. Det är sannolikt att denna kommer att finnas kvar i flera decennier.

I öster finns nu en enda landsväg från Litauen till Polen som landförbindelse för de demokratiska staterna till kontinenten.. Den är sårbar och dess kapacitet helt otillräcklig.

Detta innebär i praktiken att Sverige, Finland och Norge i viktiga avseenden befinner sig på en ö.

All försörjning och all viktig tyngre transport kommer att gå på köl över havet.

Inloppen till Göteborgs hamn fördjupas inom kort och då kommer de allra största containerfartygen kunna lasta och lossa 22000 containrar i hamnen.

Men, fartygen kan av kapacitetsskäl inte gå någon annanstans, annat än till Rotterdam för denna trafik.

Till detta kommer planer på att starkt öka trafiken norr om Sibirien så fort isläget tillåter.

Göteborgs hamn torde dessutom vara av särskild vikt för de världslandsförstärkningar vi hoppas på från NATO länderna.

Kort sagt: Betydelsen av Göteborgs hamn har länge varit viktig men växer nu dramatiskt!

Hamnen är såväl Sveriges som Norges och Finlands viktigaste hamn. Den kommer dessutom med sitt centrala läge för Östersjöutloppen att vara av central betydelse NATO s försvar.

Förmågan att försvara de tre länderna kan gå förlorad i Göteborg!

Under övningen AURORA visade det sig att kapaciteten för att ta emot hjälp inte räckte till. Ett amerikanskt fartyg fick avvisas.

Så kan vi inte ha det. Utökning av hamnens kapacitet måste ske, så att vi kan ta emot hjälp. Detta är väsentligen ett problem för den svenska staten och inte bara för Göteborg. Staten bör därför köpa in sig i hamnen.

Under övningen Aurora fick de kvalificerade förbanden tidigt uppgifter i östra Sverige. Det är inget fel i detta, men en skräddarsydd enhet bör då säkerställa de delar av flödet som är landbaserat.

NATO förband som under kris går in med stöd, behöver dels en hamn, men också tillgång till helikopterbasering och uppställningsplatser. Detta kan vi säkerställa genom att utnyttja SÄVE området.

Det är därför angeläget att se över och förstärka förvar och säkerhet i hamnen på såväl kort som lång sikt. Här följer några förslag som baseras på ovanstående korta analys.

Kort sikt:

- * Ett eller två av marinens minröjningsfartyg bör snarast baseras i Göteborg för att säkerställa farlederna in och ut. Hot mot dessa föreligger redan i fredstid.
- * Luftvärnet bör öva minst årligen på att skydda av hamnen med Patriot-systemet bl a mot sk ballistiska robotar
- * Chefen Amf 4 med en stab bör ges ansvar för ledning av marin och armeverksamhet i hamnen mm.Därigenom uppstår en naturlig nivå för samverkan med övriga myndigheter runt säkerheten i hamnen från krig, kris till krig. Så har det tidigare fungerat i flera hundra år!
- * Den viktiga samverkan som kommit igång mellan myndigheterna runt hamnen stimuleras och byggs ut under ledning av Göteborgs stad.

På längre sikt fram till 2030.

- * Inom NATO gör man upp om hur flödestrafiken till och från Göteborgs till havs skall skyddas. Det kan vara genom att en svensk flottstyrka byggs upp i väster. Det kan också ske med enheter från NATO länder i närheten som Norge, Danmark och Tyskland.
- * Svenska staten köper in sig i Göteborgs hamn, så att man får möjligheter att påverka planering och utbyggnad av hamnen
- * Hamnkapacitet för att ta emot hjälp från NATO byggs ut.
- * Svenska staten återköper SÄVE. Detta område är utmärkt som bas för helikoptrar från understödjande länder och för att lagra kvalificerad ammunition i bergrummen.
- * Startbanorna är väl lämpade för stora obemannade flygfarkoster och drönare, som behövs för skyddet av sjötrafiken. Dessutom är området lätt att skydda och bevakas.
- * Marininfanteriförbanden i Göteborg bör omsättas form lokalförsvarsförband..När soldaterna blir ca 35 år lämnar de fältförbanden, men övas då under repetitionsövningar ,och man organiserar dem i en till två stadsskyttebataljoner för försvar av hamnen, samt de viktiga landförbindelserna till Göteborg.

SVANTE BERGH

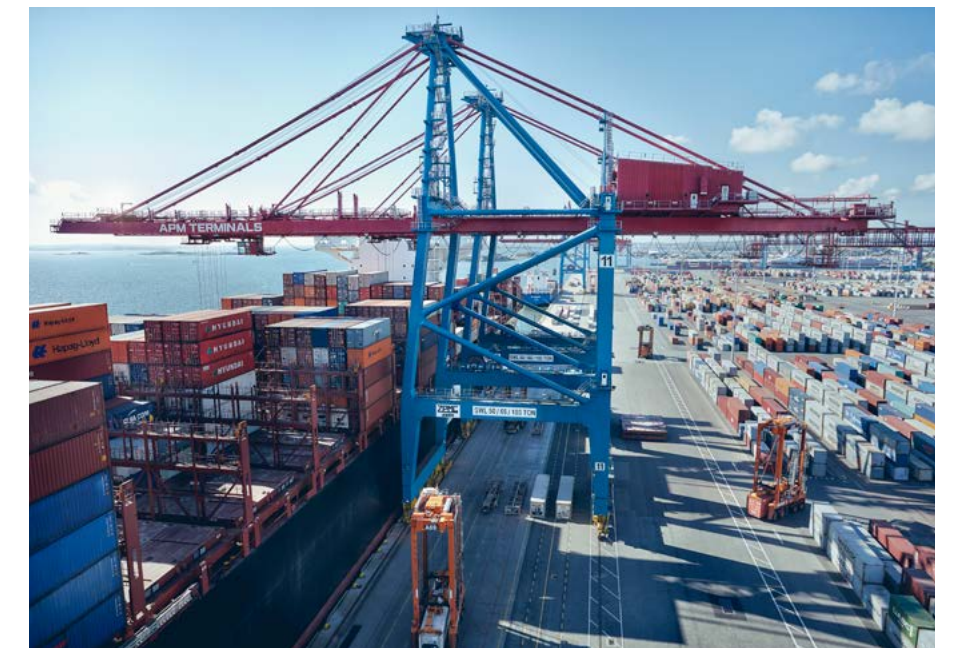

Foto: Göteborgs Hamn AB

B POSTTIDNING
Returadress:
Garnionsenheten, Göteborgs garnison,
Box 5155, 426 05 V Frölunda

20558569

FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål "att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige".

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar. Som medlem får man den fristående försvarstidningen "Vårt Försvar".

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till sekreterare@goteborgsforsvar.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

FÖRENINGEN HAR EN EGEN HEMSIDA:

www.goteborgsforsvar.se Surfa in och ta del av vårt program med föreläsningar och annan information!

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 2, Juni 2023

Tidningen utkommer fyra gånger per år och innehåller många artiklar av stort värde för den som vill följa med i försvarsdebatten.

Återanvänd gärna tidningen genom att låta den hitta nya läsare.
Arbetsplatsens fikarum, släkting, pizzabutiken, frisören, idrottsklubben osv.